БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 271 (6705)
ДЕКАБРИИН 25
ПЯТНИЦА
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Колхозуудай түрүүлэгшэнэрые зүбөөр шэлэн дэбжүүлхэ

Хүдөө ажахын артель мүнөө олон һалбаритай, айхабтар томо ажахы болонхой. Энээниие шадамар бэрхээр хүтэлбэрилхэ ябадалһаа колхозой саашанхи хүгжэлтэ дулдыдаха байна. Энэ ушарһаа партиин Центральна Комитедэй сентябрьска Пленум болбол бэлэдхэл ехэтэй, ажал хэрэгээ һайса мэдэхэ кадрнуудаар, илангаяа түрүүлэгшэнэрээр колхозуудые бэхижүүлхэ шухала гэжэ тэмдэглэһэн байна.

Колхозой экономикые һайнаар мэдэдэг, олон һалбаритай томо ажахыгаа зүбөөр хүтэлбэрилдэг, үргэн ниитэ колхознигуудай дунда хүндэтэй болоһон колхозой хэдэн олон түрүүлэгшэнэр манай республика доторшье урган гараа. Тэдэнэй тоодо Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Очиров, Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Фролов, Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Мункожапов, Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цыдыпов ба бусад олон нүхэд оролсоно. Парти, правительствын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ эдэнэр колхознигуудые шадамараар элсүүлэн эмхидхэнэ, эдэ нүхэдэй хүтэлбэрилдэг колхозууд эмхидхэлэй-ажахын талаар нилээд бэхижэнхэй. Жэшээнь, Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозые абажа үзэе. Ажахынь гол һалбари болохо малажал мүнөө амжалтатайгаар хүгжөөгдэжэ байна. Малажалайнь ажал ехэтэй участогууд нилээд механизацилагданхай.

Колхозуудые мэргэжэлтэй, һайн кадрнуудаар, илангаяа түрүүлэгшэнэрээр бэхижүүлхын тулада һүүлэй үедэ манай республика доторшье нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн ба хэгдэжэшье байна.

Гэбэшье, мүнөө манай республикын колхоз бүхэн һайн бэлэдхэлтэй, шадамар бэрхэ түрүүлэгшэтэй болонхой гэхын аргагүй байна. Хүдөө ажахын артелиин экономикые гүнзэгыгөөр мэдэхэ, колхозно ниитые зүбөөр ударидажа шадаха хүнүүдые колхозуудай түрүүлэгшэнэрээр бэхижүүлхэ хэрэгтэ нютагай зарим партийна, советскэ органууд зохихо анхарал үшөөл хандуулнагүй.

Имагтал энэ ушарһаа колхознигуудай дунда ямаршье хүндэгүй болоһон, ниитын ажахые хүтэлбэрилжэ огто шадахагүй хүнүүд зарим аймагуудта колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй тушаалда байха юм. Жэшээнь, Зэдын аймагта Маленковой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ байхадаа нүхэр Галсанов артелиингээ ажахые мүртэйгөөр хүтэлбэрилжэ шадахагүй, даалгагдаһан хэрэгтээ харюусалгагүйгөөр хандадаг байһанаа эли тодоор харуулаа һэн. Ехэнхидээл түрүүлэгшэ Галсановай харюусалгагүйнь гэмээр үнгэрөөшэ намарай үедэ тус колхозой 10 мянга шахуу центнер ороо̄һо таряан саг соогоо зөөгдэнгүйгөөр поли дээрээ хэбтэжэ, шубуу шонхорто, мал адууһанда эдигдэжэ, хулгайда орожо, тэрэнэй хэдэн зуугаад центнерынь үригдэжэ дууһаа юм.

Гэхэ зуура, яахадаашьеб, партиин Зэдын айком Галсановые бараг түрүүлэгшэ гэжэ мүнөө хүрэтэр тоолодог. Имагтал энэ ушарһаа һаяшаг тэрэниие партиин айком Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ болгоһон байна.

Эрхим һайн түрүүлэгшэ гээшэ, түбхын түрүүндэ, колхознигуудтаа тон хүндэтэй байха, колхозник бүхэнөө һайнаар мэдэхэ, бүхы шэнэ, түрүү юумые саг дарыдань дэмжэхэ, дутагдалнуудтай огто эбсэдэггүй байха зэргэтэй. Энээниие нютагай зарим партийна, советскэ органууд хараадаа һайнаар абалаггүй байна. Эндэ һаяшаг партиин Ториин айком коммунист Григорьевые Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшээр һайшаан дурадхаһан байна.

Нүхэр Григорьев хүдөө ажахын мэргэжэлтэйшье бэшэ, колхозой ажалые һайнаар мэдэхэгүй хүн юм. Ушар иимэһээ түрүүлэгшэ тэрэниие болгохогүйбди гэжэ эндэхи колхознигуудай мэдүүлһээр байтар партиин Ториин айком нүхэр Григорьевые тус колхозой түрүүлэгшэ болгожол һалаһан байна. Энэ хадаа үргэн ниитэ колхознигуудай эрилтые тоогоогүй, хүдөө ажахын артелиие хүтэлбэрилхэ демократическа ёһо гуримые эбдэһэн ябадал болоно.

Колхозой түрүүлэгшын харюусалга тон ехэ байна. Үнэндөө түрүүлэгшын ажал хүдэлмэриһөө колхозые саашадань бэхижүүлхэ хэрэг нилээд дулдыдана. Тиимэһээ колхозуудай түрүүлэгшэнэрээр шадаал һаа хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые: агрономуудые, зоотехнигүүдые, колхозно үйлэдбэриие һайтар мэдэхэ хүнүүдые, парти, правительствын директивэнүүдые хүдөөдэ гүйсэд бэелүүлжэ шадаха нүхэдые дэбжүүлхэ гэһэн зорилго партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленум нютагай партийна, советскэ органуудай үмэнэ табиһан байна.

Тиимэһээ партиин айкомууд болбол колхозуудай түрүүлэгшэнэрые шэлэн дэбжүүлхэ ба хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ саг үргэлжын анхарал хандуулха, тэдэнэй политическэ ба экономическа эрдэмые хододоо дээшэлүүлхэ уялгатай. Һайн һайн түрүүлэгшэнэрэй хүдэлмэриин дүй дүршэлые согсолон дэлгэрүүлхэ, энэ зорилгоор хүдөө ажахын түрүү артельнүүдтэ колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй экскурси эмхидхэхэ, тэдэнэй семинар хододоо үнгэргэхэ хэрэгтэй.

Илангаяа гээгдэнги колхозуудта үдэр бүриин анхарал хандуулха, тэдэниие дүй дүршэл ехэтэй, ажал хэрэгээ һайтар мэдэхэ түрүүлэгшэнэрээр бэхижүүлхэ шухала. Һайн колхозуудайнгаа амжалтануудта баясаад лэ, харин гээгдэнги колхозуудаа мартахаяа һанадаг, тэдэнэй түрүүлэгшэнэрээр һайн хүнүүдые табиха гэжэ оролдодоггүй нютагай партийна, советскэ органууд бии. Хориин аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз эмхидхэлэй-ажахын талаар муушаг юм. 1952 ондо тус колхозой түрүүлэгшээр хүдөө ажахын артелиин экономикые хүсэд һайнаар мэдэхэгүй Лодой Очиров дэбжүүлэгдэһэн байгаа. Колхозоо мүртэйгөөр хүтэлбэрилэнгүй, архи ууужа, мүн бусадшье таарахагүй ябадалнуудые гаргадаг дээрэһээ нүхэр Очиров колхознигуудтаа тон хүндэгүй болонхой.

Мүнөө энэ колхоз малай үбэлжэлгые тон муугаар үнгэргэжэ байна. Хабарай тарилгын үрэһэ хүрэнгэшье хүсэд хаагдаадүй. Нүхэр Очиров тухай асуудал партиин айкомой бюро дээрэ һала табигдаһан байгаа. Нүхэр Очиров колхозой түрүүлэгшэ байжа шадахагүй, тэрэниие хүдэлмэриһөөнь сулөөлэе гэжэ бюрогой хэдэн гэшүүдэй дурадхажа байбашье, партиин айкомой секретарь нүхэр Санжиев аһан шадалаараа Очировые үмөөржэ, тушаалдань тэрэниие үлөөһэниинь буруу байна.

Зүгөөр колхозуудай түрүүлэгшэнэртэ тон анхаралтайгаар хандаха, тэдэниие бүхы хэмжээгээр дэмжэхэ, тэдэнэртэ саг үргэлжэ туһалха, хүмүүжүүлэн ургуулха гээшэ партийна комитедүүдэй угаа шухала уялга мүн. Гэхэ зуура, манай урагшаа дабшаха ябадалда һаад тойбо ушаруулдаг дутагдалнуудтай эбсэхэ, парти, правительствын найдабариие бэелүүлжэ шадахагүй хүнүүдые колхозуудай түрүүлэгшэнэрээр дэбжүүлхэ гээшэ огто буруу бшуу.

Малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэжэ, хабарай тарилгада эрхим һайнаар бэлдэхэ, ниитынгээ ажахые саашадань хүгжөөхын түлөө хараалһан бүхы хэмжээ-ябуулгануудаа бодотоор бэелүүлхэ гэһэн тон хүндэтэй ба харюусалгатай зорилго табигдана. Энээниие бэелүүлхын тулада колхозуудай түрүүлэгшэнэр, хүдөө ажахын артельнүүдэй партийна организацинууд эмхидхэлэй тон ехэ хүдэлмэри ябуулха зорилготой.

СССР-эй орденууд ба медальнууд барюулагдаба

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр М. И. Чувьюров СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө СССР-эй орденууд ба медальнуудаар шагнагдаһан Сэлэнгын МТС-эй механизаторнуудта орден ба медальнуудые барюулба.

Ажалай Улаан-Тугай орден участково механик П. Г. Гомбоев, заһабарилгын мастерскойе эрхилэгшэ Ц. Н. Найданов, «Ажалай габьяагай түлөө» медаль нүхэр И. Л. Брянский, «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медаль участково механик Б. Г. Абушеев гэгшэдтэ барюулагдаа.

Түрэл орон доторнай

Шэнэ техникэ ба технологи хүнгэн промышленностьда нэбтэрүүлэгдэнэ

СССР-эй Үргэн хэрэглэлэй промышленна товарнуудай министерствын предприятинуудта шэнэ техникэ болон технологиие нэбтэрүүлгын талаар энэ жэлдэ ехэ хүдэлмэри хэгдэбэ. Промышленность бүтээсэ ехэтэй агрегадуудаар, машинанууд болон автомадуудаар зэбсэглэгдээ. Эдэ хадаа үйлэдбэрилгын процессые түргэдхэхэ, ажалай условинуудые һайжаруулха, продукциин шанарыень һайжаруулха байна.

Бүд нэхэлгын предприятинууд бүд нэхэлгын 7 мянга шахуу автоматическа станогуудые, жэгдэрүүлгын, ээрэлгын ба нарижуулагдаһан бусад машинануудые абаба. Хуушан механическа станогуудые бүд нэхэлгын автомадуудаар һэлгэлгэ хадаа бүд нэхэгшэдэй ажалай бүтээсые нэгэ хахад—хоёр дахин дээшэлүүлхэ арга боломжо үгэнэ. Бүд нэхэлгын шэнэ машинанууд хуушан түхэлэй машинануудта орходоо 4 дахин бага талмай эзэлнэ, мүн ээрсэгүүдэй бүтээсэнь ехэ болоно.

Арһа элдэлгын, гутал оёлгын, оёдолой ба трикотажна промышленностьда үйлэдбэрилгые конвейеризацилгын талаар хүдэлмэри хэгдэжэ үргэлжэлһөөр. Мүнөө үедэ гутал оёлгын 85 процентнь, мүн оёгдомол зүйлнүүдэй 65 процентнь конвейерээр бэелүүлэгдэнэ. Поточно арга методые хэрэглэлгэ болбол ажалай бүтээсые 20—30 процентээр дээшэлүүлнэ.

1954 ондо шэнэ техникые хүнгэн промышленностиин бүхы һалбаринуудта бүри үргэнөөр нэбтэрүүлхэ ябадал хараалагдана. Хлопчатобумажна ба льняной промышленностиин предприятинууд энэ жэлэйхидэ орходоо шэнэ түхеэрэлгэнүүдые хоёр дахин ехээр, торгон ба хилгааһан бүдэй промышленность гурба—дүрбэ дахин ехээр абаха байна.

Бүдүүдэй шанарыень, мүн газаа талынь шэнжые һайжаруулхын тулада будалга—гоёолгын ажал бүтээхэ, тусхайлбал, торгон, хилгааһан, штапельна ба хлопчатобумажна бүдүүдэй гоёолгын ажал бүтээхэ олон тоото машинанууд табигдаха юм. Технологическа процессүүдые автоматическаар тааруулха ба хинаха 55 мянган прибор болон механизмуудые нэбтэрүүлхэ ябадал хараалагдана. Вискозно торго үйлэдбэрилгые хүсэдөөр автоматизацилга бэелүүлэгдэхэ байна.

Ажал ехэтэй хүдэлмэринүүд ерэхэ жэлдэ һайнаар механизацилагдаха байна.

(ТАСС).

Колхозой түрүүлэгшэнэр ба мэргэжэлтэд—институдай аспирантнууд болонхой

Малажалай Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай аспирантурада 150 шахуу хүнүүд һуралсана. Тэдэнэй олонхинь—заочнигууд юм.

Һүүлшын дүрбэн жэл соо Алтайска хизаарай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой зоотехник И. Н. Калиниченко эбэртэ бодо малай ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхэ талаар туршалгын хүдэлмэри хэбэ. И. Н. Калиниченко 85—90 процентнь силос болон сахарай свёклоһоо бүридэһэн тэжээлэй шэнэ рацион бии болгохые дурадхаба. Тус рацион һүнэй тоһо шэмыень 0,35 процентээр дээшэлүүлхэ, һү һаалгые ехэ болгохо арга олгоо. Мүнөө хүдөө ажахын артельдэ үнеэн бүриһөө һү һаалга жэл соо дунда хэмжээгээр 3000 килограмм болобо, энэнь 1949 онойхидо орходоо 1000 килограммаар ехэ байна.

Нүхэр Калиниченко «Һү үгэдэг малые һайжаруулха арга» гэһэн темээр диссертаци бэшээ. Тэрэнэй хэһэн туршалганууд энэ диссертациин үндэһэн болобо.

Мүнөө аспирантурада абалга дүүрээ. Хүдөө ажахын артельнүүдтэ хүдэлмэрилжэ байһан Калининска областиин «Герой труда» колхозой түрүүлэгшэ В. И. Беляев, Костромской областиин «Восход» колхозой түрүүлэгшэ А. З. Трефилов, Кировскэ областиин «Новый быт» колхозой түрүүлэгшэ С. А. Ермоленко гэгшэд аспирантнууд-заочнигууд болоод һуралсажа байна. (ТАСС).

285 миллион түхэригэй алмалта

Химическэ промышленностиин министерство ба профсоюзуудай ЦК ухаалан зохёолгын талаар эрхим предприяти гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргын түлөө эмхидхэгдэһэн конкурсын дүнгүүдые согсолбо. Арбан һарада үргэлжэлһэн конкурсын үедэ зургаан хүдэлмэришэн бүхэнэй нэгэниинь рационализаторска дурадхалнуудые оруулаа.

Баталан абтаһан дурадхалнуудай 87 шахуу процентнь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Энэ хадаа жэлэй турша соо 285 миллион шахуу түхэригэй алмалта орондоо үгэхэ юм.

Днепродзержинскэ азотнотуково завод конкурсдо түрүү һуури эзэлбэ. Тус завод минеральна үнэтэ үтэгжүүлгэ—аммиагай селитрые хүдөө ажахыда үгэдэг байна. «Каучук» гэжэ Московско, мүн «Карболит» гэжэ Орехово-Зуевска заводууд хоёрдохи һуури хубаалдаба.

(ТАСС).

Га бүриһөө 642 центнер сахарна свёкло

Украинска ССР. Һаяхан Ровенско областиин Мизочско районой Советскэ Армиин нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн, свёклын үндэр ургасын мастер З. С. Шах гэгшэдэ Ленинэй орден, «Серп ба Молот» гэжэ алтан медаль барюулагдаа. Сахарна свёклын үндэр ургаса хуряаһанайнь түлөө З. С. Шах гэгшэдэ Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэ зэргэ олгогдоһон байна. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг звено 1950 ондо га бүриһөө 400, 1951 ондо — 500, 1952 ондо — 642 центнер сахарна свёкло хуряаһан байгаа. Мүнөө жэлдэ тэрэнэй звено 17—18 процент сахарлигтай свёклын мүн лэ үндэр ургаса хуряагаа.

З. С. Шах ба тэрэнэй звеногой гэшүүд түрүү агротехникые шудалхадань бусад звеногойхидто туһалдаг. Тэрэнэй ашаар колхоз бүхы дээрээ га бүриһөө 250 центнер свёкло сахарна заводто тушаагаа.

Үнгэрэгшэ намартаа З. С. Шах гэгшын звено 1954 ондо га бүриһөө сахарлиг ехэтэй 800 центнер сахарна свёклын ургаса хуряахын түлөө районой свёкло таригшадай мүрысөөнэй үүсхэлшэ болоһон байна. Иимэ үндэр ургаса хуряаха үндэһэ һуури байгуулагданхай, намарай пар саг соогоо гүнзэлыгөөр хахалагдаһан ба га бүридэ 30 тонно наг шэбхэ минеральна үтэгжүүлгэтэй хамта оруулагдажа, свёкло тариха газар үтэгжүүлэгдэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Социалистическэ Ажалай Герой З. С. Шах.

ТАСС-эй фотохронико.

БМАССР-эй XXV жэлэй ойн нэрэмжэтэ Улан-Удын сэмбын фабрикын коллектив жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид, декабриин 19-дэ дүүргэбэ. Сэмбэ нэхэгшэд энэ жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур үшөө 35000 метр сэмбэ нэхэхэ уялга абаад, тэрэнээ бэелүүлжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сэмбэ нэхэгшэ комсомолка Парасковья Гордеева. Нүхэр Гордеева жэлэйнгээ түсэбые 132 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 3285 метр сэмбэ нэхээ.

А. Мантаевай фото.

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

5 миллион түхэриг алмагдаа

Республикымнай эгээл ехэнүүд предприятинуудай нэгэн болохо Улан-Удын шэлэй заводой коллектив жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь 10 үдэр урид дүүргэхэ уялга үни хада абаа һэн.

Хэлэһэн үгэдөө хүрэхын тулада тэдэнэр социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэн байгаа. Энэ мүрысөөндэ заводой цех бүхэнэй хүдэлмэришэд эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, абаһан уялгаяа саг болзор соонь дүүргэжэ шадаа. Тиин валовой продукци үйлэдбэрилхэ ба бусад түсэбөө бүхы показательнуудаарнь амжалтатайгаар дүүргэбэ. Заводой коллектив жэлэй турша соо гарзагүйгөөр ажаллажа, бүхы дээрээ 5 миллион гаран түхэриг гүрэнэй мүнгэ түсэбһөө гадуур алмаа.

Үргэнөөр дэлгэрһэн энэ мүрысөөндэ заводой машинно-ванна цехынхид түрүүлжэ ябана. Тэдэнэр үйлэдбэриин технологическа процессые наринаар сахижа, нэгэдэхи сортоор шэл урданайхиһаа ехээр үйлэдбэрилдэг болобо. Эндэ залуу инженер нүхэр Эповагай хүтэлбэрилдэг халаан мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Нүхэр Эпова ажалаа зүбөөр эмхидхээд, хүдэлмэришэдтэ хододоо туһаламжа үзүүлдэг юм. Цехын хүдэлмэришэд А. Лоскутов, А. Козулин, В. Яковлев, С. Рекунов ба бусад бүтээсэтэ ажалаараа коллективэйнгээ дунда суурхана. Эдэнэр тус бүридөө табан жэлэйнгээ даалгабариие дүүргүүтэй байна. Тэдэнэй үйлэдбэрилһэн продукци гансал һайн шанартай байдаг.

Тиихэдэ шэл отологшо Феодосия Попова нормоёо хододоо үлүүлэн дүүргэхэ зуураа, отологдоһон шэл ябталжа, баһа нэгэ хүнэй хүдэлмэриие алмана. Нүхэр Попова эрхимээр хүдэлмэрилһэнэйнгөө түлөө заводой хүндэлэлэй доскада бэшэгдэнхэй.

Мүнөө заводой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд шэл хайлуулдаг пеэшэнгэй заһабарилга хоорондохи болзорые жэл хахад болгохо гэһэн шухала асуудалые шиидхэжэ байна.

К. Исаков.

Колхозой электростанци

Үбэлэй харанхы һүни, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой (Закамен) центр олон тоото электрын лампочкануудаар яларан, холоһоо толотоно.

Энэ колхоз электростанци барижа, декабриин 15-да ашаглалгада оруулһан байна. Мүнөө колхознигуудай ба албахаагшадай байранууд Ильичын лампочкануудаар гэрэлтэнэ.

Электрын хүсэн колхозой ажахыда үргэнөөр хэрэглэгдэхэ юм. Мүнөө пилорама тодхогдоод хүдэлмэрилжэ эхилээ. Мүн ороо̄һо сэбэрлэхэ бүхы машинанууд электрын хүсөөр хүдэлгэгдэнэ.

Һаяар тээрмэ тодхогдохо, Сээжэ гэжэ нютагтахи малай фермэнүүд хүрэтэр электролини татагдаха байна. Тиихэдэ үнеэ һаадаг электрическэ агрегат тэндэ тодхогдохо байна.

С. Попов.

Шефскэ туһаламжа үзүүлнэ

Улан-Удын «Металлоширпотреб» заводой коллектив Иволгын аймагай «Красный пахарь» колхозые шефтээ абаһаар хоёр жэл боложо байна. Энэ хугасаа соо завод ажахыгаа хүгжөөхэ хэрэгтэнь тус колхоздо нилээд ехэ туһаламжа хүргөө.

Партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ тогтоолой гараһанһаа хойшо заводой директор нүхэр Сытов, технорук нүхэр Чабаров гэгшэд хоёр удаа колхоздо ошожо, шефскэ туһаламжа үзүүлгээр хэхэ хүдэлмэри тухайгаа зүбшэн хэлсэһэн байна.

Һүүлэй үедэ завод колхозой барилгын хүдэлмэридэ хэрэглэгдэхэ 200 килограмм сортовой булад, 10 раматай хүрөө, 2 шэрэм котёл, 3 түмэр пеэшэн, 20 гаран ведро, 50 килограмм хадааһа, 3 килограмм шэрэ гэхэ мэтые үгэһэн байна. Мүн тэргын 200 бүла хэжэ үгөө.

Һаяар үшөө тээрмэ тодхохо хэрэгтэнь туһаламжа үзүүлхээр хараална.

А. Мангатханов.

„КОММУНИЗМ“ КОЛХОЗОЙ ҺОНИНУУД

АЖАЛ ЕХЭТЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ МЕХАНИЗАЦИЛАГДАНА

Колхоз ажал ехэтэй хүдэлмэрээ жэл ерэхэ тудам механизацилна. Һаяхан эндэ генератораар хүдэлгэгдэдэг тээрмэ тодхогдобо. Энэ тээрмэ үдэр бүри 40 гаран центнер ороо̄һо татаха хүсэтэй юм.

Мүн энэ генераторай хүсөөр пилорама хүдэлгэгдэхэ байна. Пилорамые тодхохо хүдэлмэри дүүргэгдэхэ дүтэлөө.

АВТОГАРАЖ БАРИБА

Энэ жэлдэ колхоз түсэбһөө гадуур ноо̄һо тушааһанайнгаа түлөө автомашина абаһан юм. Олон машинатай болохотойгоо сасуу колхоз автогараж бариха гэжэ шиидэһэн байгаа. Мүнөө тэндэ 20 метр утатай, һайн түхеэрэлгэтэй автогараж ашаглалгада тушаагдаба. Энэ гараж соонь 3 автомашина багтана.

ОВОЩЕХРАНИЛИЩИ АШАГЛАЛГАДА ОРУУЛАГДАБА

Үшөө дулаан байхада колхозой барилгашад овощехранилищиин котлован малтаһан юм. Һаяхан тэдэнэр хранилищиингаа барилга гүйсэдхэбэ. Иигэжэ колхоз хартаабхынгаа үрэһэ гэмтээнгүй һайнаар хадагалха байратай болобо.

ДҮРБЭН ТАҺАЛГАТАЙ БАНИ

Колхозой центртэ томохон бани шэнээр баригдаба. Бани эхэнэрнүүдэй ба эрэшүүлэй бэеэ угааха, хубсаһаа тайлаха тусгаар 4 таһалгатай.

М. Балдуев.

Хэжэнгэ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партиин райкомой хүдэлмэри хурсаар шүүмжэлэгдэбэ

Пригороднэ районой партийна конференциһээ

КПСС-эй Пригороднэ районой партийна конференци боложо, райкомой хүдэлмэри тухай райкомой секретарь нүхэр Воронцовагай элидхэл зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Районой партийна организациин хүдэлмэридэ тоосоото үе соо туйлагдаһан зарим амжалтанууд тухай элидхэлшэ тэмдэглээ. Партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриин зарим тэды һайжаруулагдаһанай ашаар районой хэдэ хэдэн предприятинууд үйлэдбэриингөө түсэб дүүргэһэн ба үлүүлэн дүүргэһэн байна. Модоной завод, Серовой нэрэмжэтэ артель энэ жэлэйнгээ түсэбые ноябрьда дүүргээд, мүнөө 1954 оной түсэбөөр ажаллажа байнхай. Мелькомбинат, сэмбын фабрика, «Кооператор-комсомолец» артель ба бусад зарим предприятинууд энэ жэлэй 11 һарын түсэбүүдые дүүргэһэн байха юм. Предприятинуудай коллективүүд ажалай бүтээсые нилээд дээшэлүүлээ. Продукциин өөрын үные химдаруулһанай ашаар 1952—1953 онуудта 13 гаран миллион түхэриг алмагдаа, промышленность доторой нөөсэлгэ дээшэлээ. 226 рационализаторска дурадхалнууд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, 3531 мянган түхэриг тэрэнэй ашаар алмагдаа. Мүрысэгшэдэй тоо нилээд олон болоо.

Гэхэ зуура, мяханай комбинат, мебельнэ фабрика, «Красный транспортник» гэжэ артель ехэ гээгдэлдэ оронхой. Эдэ предприятинуудта машина, түхеэрэлгэнүүд дутамагаар ашаглагдана, хүдэлмэришэдэй миин байха ябадал үзэгдэнэ. Мяханай комбинат энэ жэлэй 10 һарын турша соо 3,5 мянган тонно мяха, 90 тонно өөхэ тоһо дутуу үгэһэн байна. Эдэ дутуунуудай юун дээрэһээ гараһан тухай, хэдэ хэдэн предприятинуудай юундэ муугаар хүдэлмэрилһэн тухай конференциин делегадууд элирхэйлэн хэлээ.

Промышленна предприятинуудые, партийна эхин организацинуудые КПСС-эй райкомой бюро халирхай муугаар хүтэлбэрилнэ гэжэ үгэ хэлэгшэд зааһан байна. Партиин райкомой хүдэлмэриин арга методтэ ямаршье хубилалта болоогүй, тэрэ хадаа канцелярска ёһоор хүтэлбэрилдэг зангаараа гэжэ конференци тэмдэглээ. Райкомой секретарьнууд, таһагуудые даагшад предприятинууд ба эмхи зургаануудаар үсөөн ябадаг, мэдээ суглуулаад лэ һанаа амар һуудаг, предприятинуудай ямараар хүдэлмэрилжэ байһые гүнзэгыгөөр шэнжэлдэггүй байгаа.

— Партиин райком предприятинуудые хүтэлбэрилхэдөө тэдэнэй байдалые гүнзэгыгөөр шэнжэлэн үзэдэггүй, тус тус предприятинууд ба эмхи зургаануудые кабинедһээ гарангүйгөөр хүтэлбэрилдэг, тэндээ һуугаад хүдэлмэридэнь сэгнэлтэ үгэдэг, — гэжэ делегат нүхэр Халтурин хэлэһэн байна. —Модо урадхуулгын конторын партийна организациин ба администрациин тоосоое партиин райкомой бюро таба дахин шагнаһан байна. Гэбэшье, асуудалые һайнаар бэлэдхэдэггүй дээрэһээ тэрэнэй хүдэлмэриин гээгдэлэй шалтагаанийе хүсэдөөр элирүүлжэ шададаггүй байгаа. Шиидхэбэринүүдэйнгээ гүйсэдхэлые райком тодорхойгоор ба ёһотойгоор эмхидхэдэггүй, дүүргэлтыень хинадаггүй юм.

Бюрогой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэхын тулада асуудалнуудые бэлэдхэхэдээ, тус тус баримтануудые дурсаад лэ, харин предприяти гү, али эмхи зургаанда, тэдэнэй партийна организацинуудта туһаламжа үзүүлхэ тухай анхарал табидаггүй байгаа.

— Партиин райкомой секретарьнууд—гэжэ делегат нүхэр Мурчин хэлэбэ, — предприятинуудай хүдэлмэрие гүнзэгыгөөр шэнжэлэн мэдэдэггүй, халирхайгаар тэдэниие хүтэлбэрилдэг. Райкомой промышленностиин ба транспортын таһагые даагша нүхэр Федорченко предприятинуудай экономикые гүнзэгыгөөр шэнжэлэн мэдэдэггүй дээрэһээ районойнгоо хэдэ хэдэн предприятинуудай гээгдэлые усадхаха хэмжээнүүдые хаһа саг соонь абажа шадаагүй.

Кадрнуудые шэлэн оложо, зүбөөр хубаарилан табиха, хүмүүжүүлхэ, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ дэлгэрүүлхэ асуудалда партиин райком анхарал багаар табина гэжэ делегадууд шүүмжэлээ.

Кадрнуудаа һайнаар мэдэдэггүй дээрэһээ тэдэниие буруугаар хубаарилан табидаг, таарахагүй хүнүүдые харюусалгатай тушаалнуудта һайшаан дурадхадаг ушар гарадаг байгаа. Тоосоото үе соо партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай тушаалда КПСС-эй райкомой һайшаан дурадхаһан хэдэн олон нүхэдүүд тоосоото-һунгуулиин партийна суглаанууд дээрэ һунгагдангүй үлэһэн байгаа.

Партиин райкомой номенклатурадаородог хүдэлмэрилэгшэдэй 35 процентнь хүдэлмэриһөө гаргагдаһан байна. Энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, КПСС-эй райком партийна олониитэтэй холбоо барисаа муутай, кадрнуудаа һайнаар мэдэдэггүй байшоо. Тоосоото үе соо 33 парторганизацинуудай секретарьнууд һэлгэгдэһэн байна. Мелькомбинадай ба Заудинск станциин парторганизацинуудта секретарьнуудынь жэлэй турша соо 2—3 дахин һэлгэгдээ.

Партийна организацинуудай секретарьнуудые хүмүүжүүлхэ ба һургаха талаар хүдэлмэри һулаар ябуулагдадаг гэжэ делегадууд шүүмжэлһэн байна. Райкомой партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһаг партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай семинарнуудые үсөөнөөр, ёһо тэдыгээр үнгэргэнэ. Райкомой секретарьнууд нүхэр Воронцова, Манжиханов, Шведкова семинарнуудые өөһэдөө хүтэлбэрилдэггүй, тэдээн дээрэ байдаггүй, харин энэ шухала хүдэлмэриин таһагые даагша нүхэр Пилипенкодэ дам даалгаад байдаг һэн. Тиимэһээ семинарнуудынь һонигүйгөөр, идейнэ доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ.

Коммунистнуудай политическэ һуралсалай дутамагаар эмхидхэгдэдэг тухай, райкомой штатнабэшэ инструкторнуудай, партийна эдэбхитэдтэй райкомой һулаар хүдэлмэрилдэг тухай конференци дээрэ тэмдэглэгдээ. Тэрэшэлэн КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые бэелүүлхэ талаар партиин райкомой эмхидхэлэй хүдэлмэри ёһо тэдыгээр ябуулдаг тухай, районой предприятинуудай зүгһөө колхозууд болон МТС-үүдые шефтээ абаха хүдэлмэриин дутамагаар, ёһын тулада эмхидхэгдэдэг тухай делегадууд хэлээ.

Партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэрие һайжаруулха хэмжээнүүдые хараалһан дэлгэрэнгы тогтоол батлан абаад, конференци хадаа КПСС-эй райкомой, шалгалтын комиссиин шэнэ составые һунгаа.

Үйлэдбэриин доторой резервнүүдые хүсэдөөр хэрэглэхэ

(КПСС-эй Улан-Удын горкомой пленумһээ)

КПСС-эй Улан-Удын горкомой пленум боложо, үйлэдбэриин доторой резервнүүдые гүйсэдөөр ашаглаха талаар партийна организацинуудай зорилго тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Городой промышленна зарим предприятинууд үйлэдбэриин доторой резервнүүдые гүйсэдөөр ашаглаха хэрэгтэ анхаралаа яһала хандуулдаг, бүтээн гаргадаг продукциингаа шанарые улам һайжаруулхын, үнэ сэнгыень саашадань химдаруулхын түлөө оролдолго гаргадаг боложо байна гэжэ элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

Үйлэдбэриин доторой резервнүүдые һайнаар ашаглаһанай ашаар город доторхи промышленна предприятинууд энэ жэлэйнгээ 11 һарын үйлэдбэриин түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 21 миллион түхэригэй продукци бүтээн гаргаһан, 11 миллион түхэригэй алмалта хэһэн байна.

Гэхэ зуура, үйлэдбэриин доторой резервнүүдые ба бии байһан арга боломжонуудаа гүйсэдөөр ашаглахын түлөө зарим промышленна предприятинууд ёһотойгоор оролдоногүй. Энэ ушарһаа мотор-заһабарилгын ба хирписын заводууд, мебельнэ фабрика, горпромкомбинат болон бусад предприятинууд валовой продукци бүтээн гаргаха түсэбөө энэ жэлэй 11 һара соо дүүргээгүй. Городой аяар 20 предприяти ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, 12 предприяти бүтээн гаргаха продукциингаа үные химдаруулха түсэбөө дүүргээгүй.

Энээнэй гол шалтагааниинь юуб гэхэдэ, үйлэдбэриингөө түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын, доторой резервнүүдые гүйсэдөөр ашаглахын, продукциин шанарые һайжаруулхын ба өөрынь үные химдаруулхын түлөө социалистическэ мүрысөө үшөө олохон промышленна предприятинуудай партийна организацинууд ёһотойгоор эмхидхэнэгүй гэжэ пленум тэмдэглэбэ.

Пленум дээрэ «Механлит» заводой партийна организациин секретарь нүхэр Смагин, мяха-консервын комбинадай директор нүхэр Сарабаев, шэлэй механизированнэ заводой директор нүхэр Болсохоев, «Бурят-Монгольская правда» газетын редактор нүхэр Стегачев, партиин Улан-Удын горкомой секретарь нүхэр Лисюткин ба бусад үгэ хэлэһэн байна.

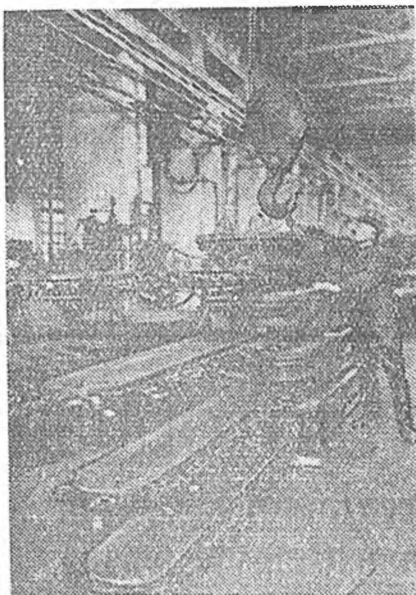

Челябинска область. Машина бүтээлгын Копейскэ завод нүүрһэнэй промышленностьда хэрэгтэй элдэб машинануудые бүтээдэг юм. Тэрэ тоодо КМП—2 гэдэг врубова машинанууд бүтээгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: врубова машинануудые хабсаралгын цех соо. Слесарь А. Ф. Киселёв хабсарагдаһан врубова машинануудые табижа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Эб найрамдалай хэрэг илан мандаха!

Эб найрамдал хамгаалгада зорюулагдаһан ажалшадай суглаан Мухаршэбэрэй аймагай Шаралдай тосхондо һаяшаг болобо. Колхознигууд, МТС-эй хүдэлмэришэд ба хүдөөгэй интеллигенци энэ суглаанда хабаадалсаба. «Уласхоорондын байдал ба эб найрамдалай түлөө арадуудай тэмсэл» гэһэн элидхэл Шаралдайн 7 жэлэй һургуулиин директор нүхэр А. К. Байронов хэһэн байна. Эб найрамдал хамгаалхын түлөө арадуудай тэмсэл тухай, Вена городто үнгэргэгдэһэн Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сессиин хүдэлмэри тухай элидхэлшэ хэлэжэ үгэбэ.

Энээнэй һүүлээр гражданска дайнай партизан, энэ нютагта колхозуудые байгуулагшадай нэгэн, үндэр наһатай колхозник нүхэр С. Л. Родионов трибуна дээрэ гаража иигэжэ хэлэбэ:

—Империалистическэ дайн хадаа ажалшадта гансал хохидол, үлэсхэлэн зоболон ба ажахын һандарал асардаг байна. Гансал капиталистнууд, банкирнууд, миллионернүүдэй баяжахын түлөө дайн хэрэгтэй юм. Зохёон бүтээхэ амгалан ажалтай советскэ арадта, бүхы оронуудай ажалшадта эб найрамдал хэрэгтэй. США-гэй зонхилхы нюурнуудай атомна ба водородно зэбсэгээр арад зониие айлган һүрдүүлхэ гэһэн ябадал эб найрамдал хүсэһэн арад зоной дура зоригые яашье эбдэжэ шадахагүй. Дайниие эб найрамдал хэзээдэшье илаха гэжэ бидэ найданабди.

Тэрэнэй һүүлээр колхозница нүхэр Шатова Е. Я. иигэжэ хэлэбэ:

—Би хадаа дайнда нүхэрһөө хахасажа, хоёр үхибүүтэй үлэһэн эхэ гээшэб. Хорото дай үүдхэгшэдтэ зэбүүрхэһэнээ мэдүүлнэб. Түгэлдэр хүсэтэ 800 миллион арад зонтой демократиин ба социализмын лагерь дайн сэрэгэй аюулые саран зайсуулжа шадаха гэжэ би найдамтайгаар этигэнэб.

Эб найрамдалые бэхижүүлхэ, уласхоорондын шиидхэгдээгүй асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэхэ зорилготой Советскэ правительствын гадаадын политикые үгэ хэлэгшэд бултадаа һайшаан дэмжэбэ.

Америкэдэ негрнүүдые газааншалдаг ба доромжолдог ябадалые харуулһан «Снежок» гэжэ пьесые Шаралдайн һургуулиин коллектив суглаанай һүүлээр колхознигуудта харуулба.

Л. Леонов.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Дутагдалнуудтай эбсэшоод һуудаг секретарь"

Манай газетын декабриин 2-ой номерто нимэ гаршагтайгаар толилогдоһон статья соо Ториин аймагай «Улаан Тори» колхозой колхознигуудай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр табигданхай байна, тэд, партийна организациин секретарь нүхэр Буянтуев эдэ дутагдалнуудтай эбсэшоод һуудаг гэжэ хэлэгдээ һэн.

Манай редакцида КПСС-эй Ториин айкомой секретарь нүхэр Дашиевай мэдээсэһэнэй ёһоор, статья соо хэлэгдэһэн баримтанууд шалгалтаар тодорбо. Колхознигуудай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэрие муугаар хүтэлбэрилһэнэй түлөө нүхэр Буянтуевта КПСС-эй айкомой бюрогой шиидхэбэреэр выговор соносхогдобо. Саашадаа агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэрие һайжаруулха бодото хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаба.

СССР-эй Верховно Суудтэ

1953 оной декабриин 18—23-да СССР-эй Верховно Сүүдэй Судебнэ Тусхай Присутстви:

Түрүүлэгшээр һууһан — Судебнэ Тусхай Присутствиин Түрүүлэгшэ Советскэ Союзай Маршал И. С. Конев ба Присутствиин гэшүүд: Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Соведэй Түрүүлэгшэ Н. М. Шверник, СССР-эй Верховно Сүүдэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Е. Л. Зейдин, Армиин генерал К. С. Москаленко, КПСС-эй Московско областной Комитедэй Секретарь Н. А. Михайлов, Грузиин Профессиональна Союзуудай Соведэй Түрүүлэгшэ М. И. Кучава, Московско городской сүүдэй Түрүүлэгшэ Л. А. Громов, СССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министрын нэгэдэхи орлогшо К. Ф. Лунев гэгшэдэй составтайгаар судебнэ хаалтатай заседани хэжэ, Л. П. Берия болон бусадые гэмнэлгын уголовно хэрэгые 1934 оной декабриин 1-нэй Хуулиар тогтоогдоһон гуримай ёһоор хараба.

РСФСР-эй Уголовно Кодексын 58-1 «б», 58-8, 58-13, 58-11 статьянуудаар хараалагдаһан гэм хээ гэжэ гэмнэгдэһэн Л. П. Берия; РСФСР-эй Уголовно Кодексын 58-1 «б», 58-8, 58-11 статьянуудаар хараалагдаһан гэм хээ гэжэ гэмнэгдэһэн В. Н. Меркулов, В. Г. Деканозов, Б. З. Кобулов, С. А. Гоглидзе, П. Я. Мешик, Л. Е. Влодзимирский гэгшэд гэмнэлгын заключенитэй зохилдуулагдан сүүдтэ үгтэһэн байгаа.

Уридшалан хэгдэһэн мүрдэлгын материалнууд ба гэмнэлгын заключени дотор бэшэгдэжэ, бүхы сүүдлэгдэгшэдые гэмнэһэн гэмнэлгэнүүдэй барандаа зүб байһаниинь судебнэ мүрдэлгөөр тодоруулагдаа.

Эхэ орондоо урбаад, гадаадын капиталай аша туһада ябуулга хэжэ байһан сүүдлэгдэгшэ Берия Советскэ гүрэндэ дайсан харша заговорщигуудай урбагша бүлэгые бүрилдүүлһэн, тэрээндэнь олон жэлэй туршада Беритэй холбоо барисаатай байжа, гэмтэ ябуулга хамтадаа хэһэн сүүдлэгдэгшэ В. Н. Меркулов, В. Г. Деканозов, Б. З. Кобулов, С. А. Гоглидзе, П. Я. Мешик, Л. Е. Влодзимирский гэгшэд ороһон байна гэжэ сүүдээр тодорхойлогдоо. Заговорщигууд болбол Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын органуудые Коммунистическэ Партида ба СССР-эй Правительствода эсэргүүгээр хэрэглэхэ, засагые гартаа абахын, хүдэлмэришэн-таряашанай советскэ байгуулалтые усадхахын, капитализмые дахин бии болгохын, буржуазин эзэрхэлгые һэргээн бодхоохын тулада Дотоодын хэрэгүүдэй министерствые Парти ба Правительствын дээдэ тээ табиха гэһэн гэмтэ зорилготой байгаа.

Сүүдэй тодорхойлһоной ёһоор, Л. П. Бериин урбалтын гэмтэ ябуулгын эхилэлгэ ба гадаадын тагнуулнуудтай тэрээнэй нюуса холбоо байгуулга бүри гражданска дайнай үеһөө захалаа, 1919 ондо Л. П. Берия Бакуда байха зуураа, английска тагнуулай органуудай хиналта доро ябуулга хэжэ байһан, Азербайджандахи контрреволюционно муссаватистска правительствын тагнуулда нюуса-агентурна тушаалда орожо, урбалта хэһэн байна.

1920 ондо Л. П. Берия Грузида байха зуураа, мүн лэ английска тагнуулай филиал байһан, грузинска меньшевистскэ правительствын охранкатай нюуса холбоо байгуулжа, дахяад урбалта хэһэн байгаа.

Удаадахи жэлнүүдтэ, арестовалагдаха хүрэтэрөө Л. П. Берия гадаадын тагнуулнуудтай нюуса холбоогоо барижа ба үргэдхэжэ байһан байна.

Л. П. Берия болон тэрээнтэй нүхэсэгшэд өөһэдынгөө харата ябуулгые олон жэлэй туршада наринаар далдалан нюужа байгаа.

И. В. Сталинай нугшэһэнэй һүүлээр Советскэ гүрэндэ эсэргүү реакционно империалистическэ хүсэнүүдэй ниитэ эдэбхидэ түшэглэн, Л. П. Берия өөрынгөө антисоветскэ харата бодолгонуудаа бэелүүлхын тулада харата ябуулгануудаа түргэдхэжэ ороо, тиин энэнь Л. П. Берие ба тэрээнтэй нүхэсэгшэдые богонихон болзор соо элишэлжэ, тэдээнэй гэмтэ ябуулгые таһа сохихо арга олгоо.

1953 оной мартда СССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министр болоод, сүүдлэгдэгшэ Л. П. Берия засагые гартаа абахаар бэлэдхэн, заговорщическа бүлэгтэ хабаадагшадые МВД-гэй центральна аппарадта, нютагуудтахи тэрээнэй органуудта хүтэлбэрилхы тушаалнуудта яаралтайгаар табижа эхилээ. Л. П. Берия ба тэрээнтэй нүхэсэгшэд заговорщигуудай гэмтэ захиралтануудые дүүргэхээ арсаһан, МВД-гэй үнэн сэхэ хүдэлмэрилэгшэдые аладаг байгаа.

Л. П. Берия ба тэрээнтэй нүхэсэгшэд антисоветскэ харата зорилгоёо бэелүүлэн, союзна республикануудтахи буржуазно-националистическэ этэгээдүүдэй үлэгдэлнүүдые эдэбхитэй болгохын, СССР-эй арадуудые хоорондонь эбгүй ба үһөөтэй болгохын, түбхын түрүүндэ агууехэ ород арадтай СССР-эй арадуудай хани барисаае эбдэхын тулада хэдэ хэдэн гэмтэ хэмжээнүүдые абаһан байна.

Советскэ арадай хорото муухай дайсан байжа ябуулга хэхэ зуураа, орон дотор эдеэ хоолой талаар бэрхэшээлнүүдые тохёолдуулха зорилгоор сүүдлэгдэгшэ Л. П. Берия болбол колхозууд болон совхозуудай ажахые дэбжэлгэдэ, советскэ арадай ажана байдалые һайжаруулгада зорюулагдаһан Парти ба Правительствын тон шухала хэмжээябуулгануудай үнгэргэлгые хойшонь татадаг, һаад тойбо хэдэг байгаа.

Өөһэдынгөө гэмтэ ябуулгые далдалан нюужа, сүүдлэгдэгшэ Л. П. Берия ба тэрээнтэй нүхэсэгшэд бидэниие элишэлжэ магад гэжэ айһан хүнүүдые террористическээр аладаг байгаа. Советскэ гүрэндэ харша харата бодомжонуудаа бэелүүлхэ гэхэдэнь Л. П. Бериин ба тэрээнтэй нүхэсэгшэдэй зам дээрэнь зогсожо, засаг гартаа абаха ябадалдань тэдээндэ һаад тойбо татажа байһан үнэн сэхэ партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэдтэ эсэргүүгээр хардалга, үһөө хэрүүл болон элдэб провокацинуудые заговорщигууд өөһэдынгөө гэмтэ ябуулгын гол методүүдэй нэгэниинь болгожо абаһан байна.

Сүүдлэгдэгшэ Л. П. Берия, В. Н. Меркулов, В. Г. Деканозов, Б. З. Кобулов, С. А. Гоглидзе, П. Я. Мешик, Л. Е. Влодзимирский гэгшэд НКВД—МГБ—МВД-гэй органуудта өөһэдынгөө албан тушаалые хэрэглэн, Коммунистическэ партиин ба Советскэ засагай хэрэгтэ шүтэнги, үнэн сэхэ кадрнуудые хюдаха зорилгоор хэдэ хэдэн тон хүндэ гэмүүдые хээ гэжэ сүүдээр тодорхойлогдоо.

Л. П. Бериин моральна талаараа тон ехээр унаһан тухай гэршэлһэн, тэрээнэй гэмтэ ябуулганууд, мүн өөрынгөө аша туһада Берия гэмтэ ябуулгануудые хээ, албан тушаалаа хорото һаналаар ашаглаа гэһэн баримтанууд мүн тэрэшэлэн сүүдээр тодорхойлогдоо.

Бүхы сүүдлэгдэгшэдые гэмнэһэн гэмнэлгэ сүүд дээрэ бодото документнүүдээр, баримталан гэршэлһэн бодото зүйлнүүдээр, сүүдлэгдэгшэдэй өөһэдынь гараараа бэшэһэн зүйлнүүдээр, олон тоото гэршэнэрэй мэдүүлгэнүүдээр бүрин тодоруулагдаа.

Гэршэ баримтануудаар элишэлэгдэһэн сүүдлэгдэгшэд Л. П. Берия, В. Н. Меркулов, В. Г. Деканозов, Б. З. Кобулов, С. А. Гоглидзе, П. Я. Мешик, Л. Е. Влодзимирский гэгшэд уридшалан хэгдэһэн мүрдэлгэ дээрэ үгэһэн мэдүүлгэнүүдээ судебнэ мүрдэлгэ дээрэ зүб гэжэ баталаад, гүрэндэ харша хэдэ хэдэн тон хүндэ гэмүүдые хэһэндээ гэмтэйбди гэжэ мэдэрээ.

СССР-эй Верховно Сүүдэй Судебнэ Тусхай Присутстви болбол сүүдлэгдэгшэ Л. П. Берия Эхэ орондоо урбаһандаа, засагые гартаа абаха, буржуазин эзэрхэлгые һэргээн бодхоохо зорилгоор антисоветскэ заговорщическа бүлэгые эмхидхэһэндээ; Коммунистическэ партида ба Советскэ Союзай арадуудта үнэн шүтэнги политическэ ажал-ябуулагшадта эсэргүү террористическэ актнуудые хэһэндээ; 1919 ондо Азербайджандахи контрреволюционно муссаватистска правительствын тагнуулда нюуса-агентурна тушаалда байха зуураа, Бакудахи хүдэлмэришэнэй революционно хүдэлөөндэ эсэргүүсэн эдэбхитэйгээр тэмсэһэндээ, тэндэ гадаадын тагнуултай холбоо байгуулжа, саашань элишэлэгдэн арестовалагдаха хүрэтэрөө гадаадын тагнуулнуудтай нюуса гэмтэ холбоонуудые барижа ба үргэдхэжэ байһандаа гэхэ гү, али РСФСР-эй Уголовно Кодексын 58-1 «б», 58-8, 58-13, 58-11 статьянуудаар хараалагдаһан гэмүүдые хэһэндээ гэмтэй гэжэ тодорхойлоо.

Сүүд болбол сүүдлэгдэгшэ В. Н. Меркулов, В. Г. Деканозов, Б. З. Кобулов, С. А. Гоглидзе, П. Я. Мешик, Л. Е. Влодзимирский гэгшэд Эхэ орондоо урбаһандаа, террористическэ актнуудые хэһэндээ, антисоветскэ урбагшадай бүлэгтэ хабаадаһандаа гэхэ гү, али РСФСР-эй Уголовно Кодексын 58-1 «б», 58-8, 58-11, статьянуудаар хараалагдаһан гэмүүдые хэһэндээ гэмтэй гэжэ элирүүлээ.

СССР-эй Верховно Сүүдэй Судебнэ Тусхай Присутстви иигэжэ тогтоогоо:

Л. П. Берия, В. Н. Меркулов, В. Г. Деканозов, Б. З. Кобулов, С. А. Гоглидзе, П. Я. Мешик, Л. Е. Влодзимирский гэгшэдые тэдээндэ өөһэдтэнь хабаатай зөөриие хуряан абалгатайгаар, сэрэгэй нэрэ соло ба шагналнуудһаань хаһалгатайгаар уголовно хэһээлтын дээдэ хэмжээ абаха— буудан алаха гэжэ шиидхэхэ.

Приговор болбол эсэсэй юм, тэрээн тушаа гомодол абтахагүй.

Приговор гүйсэдхэгдэбэ

Уголовно хэһээлтын дээдэ хэмжээгээр—буудан алагдахаар сүүдлэгдэһэн Л. П. Берия, В. Н. Меркулов, В. Г. Деканозов, Б. З. Кобулов, С. А. Гоглидзе, П. Я. Мешик, Л. Е. Влодзимирский гэгшэд тушаа СССР-эй Верховно Сүүдэй Судебнэ Тусхай Присутствиин приговор уржадэр, декабриин 23-да, гүйсэдхэгдөө.

Гүрэнэй уранһайханай литературые хэблэлгын 1954 оной түсэбүүд

Советскэ Союз дотор уранһайханай литература дэлхэйн ондоо ямаршье орондо орходоо үзэгдөөгүй ехээр хэблэгдэнэ. СССР-тэ номуудай жэлэйнь тираж 800 миллион экземпляр болоо.

Ороной хэблэлэй газарнууд 1954 ондо үргэн ехэ түсэбүүдые бэелүүлхэ юм. Гансахан Гослитиздат 400 шахуу элдэб номуудые хамтадаа 45 миллион гаран экземпляраар хэблэн гаргахые хараална. Захилаар абтаһан ном хэблэлгын болзорые бага болгохо, мүн тэдэнэй полиграфическа ба уранһайханай шанарые һайжаруулха гэжэ хараалагдана.

Ородой ба гадаадын литературын классигуудай, мүн советскэ уранзохёолшодой зохёолнуудай 25 суглуулбарие хэблэжэ гаргахаар Гослитиздатын түсэбтэ хараалагдана. Урдань хэблэжэ эхилһэн зохёолнуудай суглуулбаринуудые хэблэжэ үргэлжэлхэтэй хамта, шэнэ зохёолнууд хэблэгдэжэ эхилхэ байна. А. Чеховэй, Г. Успенскиин, С. Сергеев—Ценскиин, В. С. Вишневскиин, В. Василевскаягай, В. Лацисай, Лу Синиин, Ромэн Ролланай, Жюль Вернын, Джек Лондоной зохёолнуудай суглуулбаринуудые захилга 1954 ондо нээгдэхэ юм.

Н. Гончаров, П. Павленко, Л. Леонов, К. Федин, О. Бальзак Т. Драйзер, М. Н. Нексе, Э. Ожешко ба бусад уранзохёолшодой зохёолнуудай суглуулбаринуудые хэблэжэ дүүргэхээр хараалагдана.

А. Пушкин, М. Лермонтов, М. Салтыков-Щедрин, А. Писемский гэгшэдэй шэлэгдэмэл зохёолнуудые нэгэ, хоёр, мүн гурбан томтойгоор хэблэхэ гэжэ түсэблэгдөө. В. Шишков, В. С. Иванов, В. Инбер, К. Тренев, С. Есенин, А. Сурков, А. Твардовский гэгшэдэй шэлэгдэмэл зохёолнууд хэблэгдэхэ юм. Ч. Диккенс, Э. Золя, Г. Фильдинг, Г. Флобер, М. Твен, О. Генри, А. Франц, тэрэшэлэн мүнөөнэй гадаадын литературын авторнуудай—Хитадай уранзохёолшо Мао Дунь, румынска уранзохёолшо М. Садовяну, Исландска уранзохёолшо Х. Лакснесс, французска уранзохёолшо П. Вайян—Кутюрье ба бусад олон уранзохёолшодой зохёолнуудай зарим номууд гадаадын литературын разделдэ хэблэгдэхэ байна.

СССР-эй арадуудай ба арадай демократиин оронуудай литература ехээр хэблэгдэхэ гэжэ түсэблэгдөө.

Росситай Украинын нэгэдэһээр 300 жэлэй ойн түүхэтэ үдэрые тэмдэглэн, Госполитиздат 15 ном хэблэн гаргажа байна. Тэдэнэй тоодо-украинска литературын классигуудай повестьнууд болон рассказуудай гурбан том, Украинын мүнөөнэй уранзохёолшодой зохёолнууд бии юм.

Мемуарна литература, литература шэнжэлэлгын ба шүүмжэлэлэй талаар зохёолнууд, монографинууд ба сборнигуудые хэблэхээр хараалагдана.

(ТАСС).

АГРО-ЗООТЕХНИЧЕСКЭ КУРСАНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИИЕ ҺАЙЖАРУУЛХА

Мартагдаһан кружогууд ба харюусалгагүй мэргэжэлтэд

Колхозуудта агро-зоотехническэ курсануудые эмхидхэжэ, шадаал һаа олон колхознигуудые хабаадуулха гээшэ хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ горьтойхон удхашанартай байна. Гэбэшье, Торийн ба Бургалтайн МТС-үүдэй харьяата колхозуудта энэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэжэ байна.

Урда жэлнүүдтэ агротехническэ гурбан жэлэй курса ёһо тэдыгээр эмхидхэгдэһэн нэрэ зүүгээд лэ, занятинь хаһа саг соогоо үнгэргэгдэдэггүй байгаа. Тиимэһээ эдэ хоёр МТС-үүдэй харьяата колхозуудта агротехническэ хоёрдохи ба гурбадахи жэлэй курсанууд мүнөө жэлдэ эмхидхэгдээгүй. Агротехническэ нэгэдэхи жэлэй курсые октябриин нэгэнһээ эмхидхэжэ, заняти үнгэргэхэ байһан аад, нобшор нобшорһоор декабриин 15 болотор унжагайруулаа.

Декабриин 15-най байдалаар «Улаан-Тори» колхоздо 19 хүнһөө нэгэдэхи жэлэй кружок (даагшань нүхэр Базарова), Калининай нэрэмжэтэ колхоздо 15 хүнһөө бүридэһэн кружок (даагшань нүхэр Гомзякова) гурба гурбан заняти үнгэргэһэн байна. «Улаан-Тори» колхозой таряанажалай бригадануудай бригадирнууд Буянтуев, Осоров, Калининай нэрэмжэтэ колхозой кладовщик Ермолаев, таряанажалай бригадын бригадирнууд Тугаринов, Поломошнов гэгшэд занятидаа анхаралтайгаар хандадаг юм. Тиихэдэ аймагай бусад колхозуудта агротехническэ кружогой нэгэшье заняти үнгэргэгдөөгүй. Зүгөөр аймагай бүхы колхозуудаар агротехническэ нэгэдэхи жэлэй кружогууд эмхидхэгдэжэ, кружогуудта һураха колхознигууд олдоһон ба тэндэ зааха хүнүүд томилогдоһон байха юм. Теэд юундэ занятинууд үнгэргэгдэнэгүйб гэхэдэ, Торийн ба Бургалтайн МТС-үүдэй главна агрономууд нүхэд Шидловская, Махонин гэгшэд агротехническэ кружогуудай занятиие хараалагдаһан болзор соонь үнгэргэхэ талаар хүдэлмэри огто ябуулаагүй, занятияа үнгэргэдэггүй агрономуудта эрилтэ хэнэгүй. Торийн МТС-эй главна агроном нүхэр Шидловская 25 хүнһөө бүридэһэн агротехническэ курсые «Коммунизм» колхоздо хүтэлхэ байһан аад, нэгэшье заняти үнгэргөөгүй байшоо. Бургалтайн МТС-эй главна агроном нүхэр Махонин харьяата колхозуудтаа агротехническэ нэгэдэхи жэлэй курсануудые эмхидхэжэ, агрономуудта даалгаһандаа, ноябрь соо агрономуудай семинар үнгэргэһэндөө һанаагаа амараад һуужа байдаг.

Тиихэдэ нэгэдэхи, хоёрдохи ба гурбадахи жэлэй зоотехническэ курсанууд аймаг дотор үни заяанда эмхидхэгдэһэн аад, Торийн МТС-эй харьяата колхозуудта нэгэшье заняти үнгэргэгдөөгүй, Бургалтайн МТС-эй харьяата «Заветы Ильича», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудһаа бэшэндэ нэгэшье заняти үнгэргэгдөөгүй байха юм. Эдэ МТС-үүдэй главна зоотехнигүүд Бальчугов, Овчинников гэгшэд зоотехническэ гурбан жэлэй курсануудые бодотоор хүтэлбэрилнэгүй.

Д. Доржиев.

Занятинуудые һайнаар үнгэргэнэ

Мүнөө машинно-тракторна станцинууд колхознигуудай гурбан жэлэй агро-зоотехническэ курсануудые хүтэлбэрилхэ талаар тон ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Мүнөө жэлдэ Тарбагатайн МТС-эй харьяата колхозуудай гурбанайнь нэгэндэ туд бүридөө 20 һурагшадтай агротехническэ группанууд эмхидхэгдэнхэй. Гадна, МТС-эй дэргэдэ хүдөө ажахын мастернуудай группа һуралсана. Тус группые МТС-эй главна агроном нүхэр Соломинский хүтэлбэрилнэ. Энэ курсада колхозуудай таряанажалай бригадануудай бригадирнууд, техническэ культурануудые тарилгын талаар звеньеводууд ба таряанажалай бригадануудай эгээн түрүү, эдэбхитэй колхознигууд һуралсана.

Курсануудай хүдэлжэ эхилхын урда тээ һайн бэлэдхэл хэгдэһэн байгаа. Мүнөө агроном нүхэр Копылова Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо 6 заняти үнгэргөөд байна. Тиихэдэ агрономууд Кожевникова, Шубин гэгшэд 3—4 занятинуудые үнгэргөө. Түрүүшын занятинууд дээрэ КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ тогтоол ба тэрэнэй һүүлээр парти, правительствын абаһан тогтоолнууд, мүн колхозуудай урда табигдаад байһан тодорхой зорилгонууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Колхознигуудай һуралсал тэдэнэй үйлэдбэриин эдэбхиие дээшэлүүлээ. Жэшээлхэдэ, Десятниковска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо ерэхэ жэлэй тарилгада хүсэд хүрэхэ үрэһэ хүрэнгэ хаагдаад, тэрэнэй 6700 центнерынь тарилгын кондицида хүргэгдөө. Январиин 10 болотор бүхы үрэһэ хүрэнгэ тарилгын кондицида бүрин хүргэгдэхэ юм. Гадна, таряанай полинууд дээрэ үбэлэй агротехническэ хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэжэ байна. 300 гектар дээрэ саһан тогтоогдоо. Тэрэшэлэн сабшалангай газар дээрэ 4300 ашаа наг шэбхэ гаргагдаа. Мүн үнэһэ ба шубуунай аргал суглуулха хүдэлмэри хэгдэнэ.

Һүүлэй үедэ Тарбагатайн МТС-эй харьяата колхозуудта хүдөө ажахын талаар лекционно пропаганда һайжаруулагдаа. Машинно-тракторна станциин дэргэдэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдһөө лекторскэ группа эмхидхэгдэбэ. Һаяхан МТС-эй главна агроном нүхэр Соломинский механизаторнуудта «Хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ замууд» гэһэн темээр лекци уншаа.

Н. Хазагаев.

ХОРИИН АЙМАГТА

НЭМЭЛТЭ ТҮЛЭБЭРИНҮҮДЫЕ АБАБА

«Победа» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр С. Кожевников) 1953 ондо мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые бүхы түрэлөөрнь дүүргэһэн ба үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Тиигэжэ колхозой олон малшад оролдосотой ажалайнгаа түлөө нэмэлтэ түлэбэринүүдые абана. Жэшээлхэдэ, хонишон Астафий Серипионов 100 эхэ хониһоо 100 хурьга абажа, хоролтогүйгөөр тэнжээһэнэйнгээ түлөө 5 хурьга, тиихэдэ һаалишан Домна Мартынова үнеэн бүриһөө 850 литр һү һааһан ба 12 үнеэнһээ 12 тугал абажа тэнжээһэнэйнгээ түлөө 100 гаран литр һү, нэгэ тугал абаа. Мүн һаалишад—М. Мартынова, Н. Бурдуковская ба бусад 1—1 тугалнуудые, хамтадаа 15 эрхим һаалишад, хонишод ба тахайшан нэмэлтэ түлэбэри—хони, тугал абаһан байха юм.

ҮДЭР СОО 7 ҮДЭРЭЙ НОРМО

Хориин МТС-тэ электрогагнууршан, коммунист нүхэр Жигжитов нормоёо үдэр бүхэндэ 400-һаа 700 процент хүрэтэр дүүргэжэ, ехэ амжалта туйлана. Нүхэр Жигжитов декабриин 16-да үдэрэйнгөө нормые 715 процент дүүргээ.

БУЛГА ОЛООР БАРИНА

Хориин аймагай ангуушад энэ жэлдэ агнууриин намар-үбэлэй сезониие эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна. Мүнөө тэдэнэр 150 булганай ба бусад үнэтэ ангай арһа олоор тушаагаад байна. Жэшээлхэдэ, «Победа» колхозой суута ангуушан П. Е. Бурдуковский энэ сезон соо 14 булга барижа тушаагаа. Тиихэдэ, «Красный партизан» колхозой ангуушад Иван Снитков Яков Садовский хоёр 16 булга, 230 хэрмэ, 2 үнэгэ, 1 баабгай болон бусад ангуудые бараа. Эдэ хоёр намар-үбэлэйнгөө сезоной түсэбые 400 процент дүүргэжэ, 10.000 гаран түхэриг мүнгэ абаба. Мүн Ждановай нэрэмжэтэ колхозой залуу ангуушан С. Цыренов 13 булганай арһа тушааба.

КИНОФЕСТИВАЛЬ ҮНГЭРГЭБЭ

Аймагай центр — Хоринск тосхондо 3 үдэр соо «Колхозно ажабайдал хүгжэн һалбарна» гэһэн темээр кинофестиваль үнгэргэгдэбэ. Эндэ «Кавалер золотой звезды», «Возвращение Василия Бортникова», «Трактористы» ба бусад картинанууд харуулагдаа. Гадна, хүдөө ажахын темээр киножурналнууд харуулагдаһан байна. Кинофестивальда 1000 гаран харагшад хабаадаа.

Ц. Дандаров.

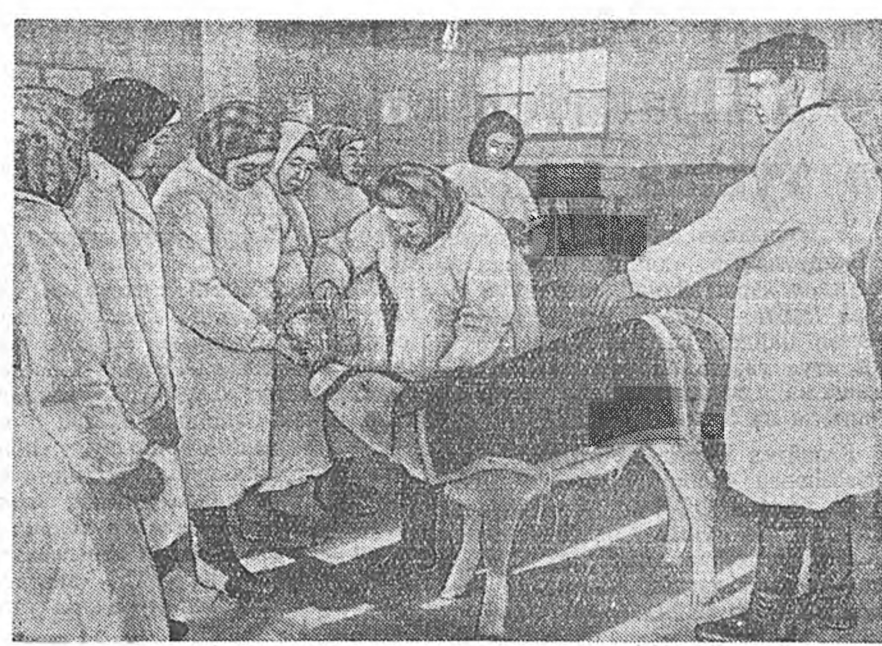

Зооветеринарна институтай һуралсалай ажахыда тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада түлжүүлнэ. Энэ түрүү аргатай танилсахаяа колхозой малшад ерэжэ байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һуралсалай ажахын мэргэжэлтэд тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада яажа түлжүүлдэг тухай колхознигуудта хөөрэжэ байна.

М. Минеевэй фото.

Адуу малаа эрхимээр үбэлжүүлэе!

Хоёр ондоо жэшээ

Нүхэд Шиханов, Новохрещенных гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг Бичурын аймагай Логовскиин нэрэмжэтэ колхозой хониной-товарна ба һүнэй-товарна фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд малайнгаа үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ байна. Бүхы хонид ба эбэртэ бодо малынь дулаан байрануудаар, элдэб янзын тэжээлнүүдээр саг соогоо хангагдаһан байгаа. Тэжээлэй запасай хахадынь фермэнүүдтээ шэрэгдэһэн байна. Гадна, Бичурын сахарна заводһоо жом шэрэхын тула тусгаар автомашина табигдажа, үдэрэй 1—2 рейс хэнэ.

Эндэхи малшад мүн малайнгаа түл абалгада һайнаар бэлэдхээ. Шэнэ түлнүүдые хүлеэн абахын тула һайнаар түхеэрэгдэһэн дулаан байранууд бэлэдхэгдэһэн байна. Мүнөө хониной-товарна фермэдэ 50 хурьган, һүнэй-товарна фермэдэ 30 тугал абтанхай. Тугалнууд эхэһээ таһалагдан түлжүүлэгдэнэ.

Теэд иимэ һайн жэшээгэй хажуугаар малайнгаа үбэлжэлгые муугаар үнгэргэжэ байһан колхозууд бии. Жэшээнь, Ворошиловай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель малайнгаа үбэлжэлгые үнгэргэлгэдэ анхаралаа багаар хандуулна. Тэрэнэй эсэстэ һүнэй-товарна фермэдэ тэжээлэй запас байгуулагдаагүй, малнуудынь шаргатай үбһэнһөө эдеэлүүлэгдэнэ. Январь соо түрэхэ залуу үнеэд муугаар харууһалагдана. Фермэдэ 5 һаалишые нэмэжэ табиха гэжэ колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Иванов) шиидэһэн байгаа. Теэд иигэжэ саарһан дээрэ бэшэгдэхэһээ бэшэ юушье хэгдээгүй, тэдэ һаалишад хүдэлмэридөө гараадүй байһаар.

Гадна, колхозой хүтэлбэрилэгшэд малшадта культурна-ажабайдалай һайн услови байгуулхын түлөө анхаралаа хандуулнагүй. Малажалай фермэнүүдтэ номууд ба журналнууд байдаггүй, газетэ хаа яа асаргадаг. Радиоприёмник бии аад эбдэрхэй.

Мүн тус колхозой хониной-товарна фермэ тэжээлэй миил нэгэ үдэрэй запастай байдаг. Энэ фермэдэ үбһэ тэжээл шэрэдэг хүниие ондоо хүдэлмэридэ табижархидаг дээрэһээнь иимэ юумэ болоно.

В. Крюкова.

Үбгэн хонишон Банзаракша Бадмаев

Закаменай аймагай Сагаан-Мориной сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд үбгэн Банзаракша Бадмаевай ажал тухай магтаалтайгаар хөөрэлдэдэг болонхой.

Энэ жара наһаяа дүтэлжэ ябаһан, хүнгэн солбон үбгэн арбаад жэлэй туршада хони үсхэбэрилгэ дээрэ хүдэлжэ, өөрынгөө ажалые һайнаар мэдэхэ мэргэжэл ехэтэй хонишон болонхой. Банзаракша үбгэн бүхы оролдолгоёо гаргажа хүдэлһэнэйнгөө ашаар дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ колхозойнгоо хонин һүрэгые олошоруулһан байха юм. Эхэ хониһоо жэлһээ жэлдэ хэдэн арбаад хурьга түсэбһөө үлүүлэн абажа, хони үсхэхэ гүрэнэй түсэбые хэдэн жэл удаа үлүүлэн дүүргэжэ байна. 1952 ондо түл абаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө ажалай нэмэлтэ түлэбэридэ арба гаран хони абаа, мүн колхозой правлениһээ үнэтэй шангуудаар шагнагдаа һэн. Мүнөө 1953 оной турша соо Банзаракша үбгэн бүри ехэ амжалта түйлаа: өөрынгөө хаража байһан 125 эхэ хониһоо 161 хурьга хүлеэн абаад, тон һайнаар тэнжээжэ байна. Ажалай нэмэлтэ түлэбэридэ олон хони абаха юм.

Энэ үбгэн шэрүүн нооһотой хонин бүриһөө 1—1,5 килограмм нооһо хайшална. Мүн колхоздоо нарибтар нооһотой хонидой тооё олон болгоо. Тэдэ хонидой туд бүриһөө 3 килограмм хүрэтэр нооһо хайшална.

Ш. Бадмаев.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Ахын промкомбинадай ахир муу байдал

Манай Ахын аймагта промкомбинат бии. Тус промкомбинат ажалшадта хубсаһа, сабхи оёхо цехүүдтэй юм. Теэд, промкомбинадта мэргэжэлтэй оёдолшон, сабхишан үгы байна. Комбинадай хүтэлбэрилэгшэд мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэхэ хэрэгтэ анхарал хандуулнагүй, нэгэшье хүниие курсада эльгээнэгүй.

Оёдолой цех эхэнэрнүүдэй платье, пальто, костюм гэхэ мэтые муугаар оёно. Заримдаа һайн үнэтэ торгон ба хилгааһан бүдөөр хубсаһа оюулха гэжэ үгэхэдэ гутаажархидаг, тиимэһээ тэрэнээ дахин заһуулжа оюулха ушар хододоо гарадаг юм.

Промкомбинадай хүтэлбэрилэгшэд нютагай түүхэй эд хэрэглэхын түлөө оролдоногүй, ажалшадта хэрэгтэй мебель бүтээн гарганагүй. Жэшээлхэдэ, стол, стул, шкаф, этажеркэ гэхэ мэтын гэрэй хэрэгсэлэй зүйлнүүдые захиха гэхэдэ, промкомбинадта модон үгы байдаг.

Промкомбинадай бухгалтер Вышеславцева захигшадай хубсаһа муугаар оёһон оёдолшодоо далдалха, муугаар оёгдоһон юумые худал үнээр магтаха гэжэ оролдодог. Гадна, нүхэр Вышеславцева финансова журам эбдэжэ, промкомбинадта ороһон мүнгые өөрынгөө хэрэгтэ гаргашална. Промкомбинадайнгаа хүдэлмэришэдтэ хэһэн ажалайнь хэмжээгээр салин түлэхэ гуримые мүн лэ сахинагүй.

Хүтэлбэрилжэ байһан промкомбинадайнгаа хүдэлмэриие һайжаруулхын тула комбинадай директор нүхэр Мунгалов оролдодоггүй, харин архидажа ябадаг байна.

Н. Пронтеева.

Хэзээ спортивна хүдэлмэри ябуулагдаха юм?

Ургажа ябаһан залуушуулай бэеын элүүрые һайжаруулха, тэдэниие физкультура ба спортдо олоор хабаадуулха гээшэ тон шухала хэрэг мүн. Харин энэ хүдэлмэри хэды жэл соо Хэжэнгын аймаг дотор орхигдошоод байна. Аймсоведэй гүйсэдкомой физкультура ба спортын таһаг (даагшань нүхэр Санданов) энэ хүдэлмэриие хүтэлбэрилнэгүй.

Энэ үбэлэй спортивна сезон ямаршье бэлэдхэлгүйгөөр эхилэгдэбэ. Үбэлэй үедэ спортивна тренировко ба мүрысөөнүүдые үнгэргэхэ каток бэлэдхэгдээгүй, коньки, сана гэхэ мэтэ спортивна хэрэгсэлнүүд үгы. Теэд мүнөө эдэ хэрэгсэлнүүдые абаха талаар юушье хэгдэнэгүй.

Мүн зунайшье сагта физкультурна ба спортивна хүдэлмэри муугаар ябуулагдаа. Тиимэһээ аймаг дотор үбэлдөөшье, зундаашье спортивна мүрысөөнүүд, тренировконууд һайнаар үнгэргэгдэнэгүй, аймагай залуушуул спортдо хабаадалсаха аргагүй байна.

Аймагай олохон колхозуудта спортивна хүдэлмэри һулаар ябуулагдана, тэндэ спортивна талмайнууд түхеэрэгдэнэгүй, спортивна хэрэгсэлнүүд абтанагүй.

Хэзээ энэ таһаг өөрынгөө хүдэлмэриие һайжаруулха ба аймаг дотороо физкультурна болон спортивна хүдэлмэри ябуулжа, тэрээндэ залуушуулые олоор хабаадуулха юм?

Б. Цыдыпов.

Тобшо сигналнууд

Ажалшадай захилаар дуунууд дамжуулагданагүй. Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд бурят-монголой арадай дуунуудые шагнаха ехэ дуратай юм. Тэдэнэр РСФСР-эй габьяата артистнар Генинов ба Таров, БМАССР-эй арадай артист Линховоин, БМАССР-эй габьяата артист Арсаланов ба бусад артистнуудай дууладаг бурят дуунуудые радиогоор дамжуулхые гүйжэ бэшэһэн байгаа. Теэд, республикын Культурын министерствын радиоинформациин таһаг ажалшадай захилаар бурят-монгол дуунуудые дамжуулнагүй.

К. Доржиев.

Кино үсөөн харуулагдана. Закаменай аймагай Утаата-Далахайн сомоной «Улаан-Далахай» ба Кагановичын нэрэмжэтэ колхозуудай гэшүүдтэ кино саг соогоо харуулагданагүй. Тус колхозуудта ноябриин һайндэрэй үедэ кинокартина харуулагдаһаар мүнөө хүрэтэр нэгэшье кинофильм асарагдаагүй байна. Аймсоведэй гүйсэдкомой культурын таһаг ажалшадта кино саг соонь харуулха гэжэ һаналаа табинагүй.

Н. Базаров.

Хэзээ баригдаха бани юм? Иимэ асуудалтайгаар үдэр бүри Мухаршэбэрэй аймагай «Үнэн» колхозой хоёрдохи бригадын колхознигууд артелиингээ хүтэлбэрилэгшэдтэ хандана. Тус бригадада бани барихабди гэжэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд эндэхи ажалшадые найдуулба, бани мүнөө хүрэтэр баригдаагүй байһаар.

А. Цыбикмитов.

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй кадрнуудые бэлэдхэлгын хүдэлмэриие һайжаруулая

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоол хадаа хүдөө ажахын хүтэлбэрилгые, илангаяа колхозуудые агрономическа болон зоотехническэ талаар хангалгые һайжаруулха хэрэгтэ ехэ анхарал табиһан байна. Партиин энэ заабари болбол дээдэ эрдэмтэй хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ хүдэлмэри нилээд шэнэдхэн эмхидхэхэ ба саашадань һайжаруулха эрилтэ хэнэ.

Ойрын 2—3 жэлэй туршада манай институт дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэдые мүнөө байгаашада орходоо бүри олоор бэлдэдэг болохо юм. СССР-эй правительствын шиидхэбэреэр 1500 студентнэрэй һураха һуралсалай корпус, ветеринарна клиникэнүүд, студентнэрэй хамтын байра, профессорнүүд болон багшанарай байха квартиранууд 1955—1957 онуудта баригдаха юм.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй эрилтэнүүдэй ёһоор өөрынгөө хүдэлмэриие шэнэдхэн эмхидхэлгэ хадаа институдай хойшолуулагдашагүй зорилго болоод байна.

Колхоз бүхэниие агрономтой, зоотехнигтэй болгохын тулада мэргэжэлтэдэй диилэнхи хубиие колхозуудта эльгээхэ гэжэ партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленум заагаа. Бэлэдхэгдэһэн мэргэжэлтэд хүдөө ажахын таһагуудай аппарадуудта хүдэлмэрилхэ гэжэ үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ хараада абтадаг байгаа һаа, мүнөө колхозуудта хүдэлмэрилхэ мэргэжэлтэдые бэлдэхэ зорилго урдаа табинхайбди. Бүхы талаараа хүгжэһэн олон һалбарита ажахытай колхоз хүтэлбэрилжэ шадамаар мэргэжэлтэдые бэлэдхэхын тулада зоотехнигүүдые агрономическа бэлэдхэлтэйгээр, агрономуудые зоотехническэ бэлэдхэлтэйгээр һургаха шухала байна. Тэрээнтэй хамта хүдөө ажахын үйлэдбэриие механизацилгын улам ургажа байһаниие хараадаа абажа, хүдөө ажахыда хэрэглэгдэдэг машинануудые агроном болон зоотехнигүүдэй шудалха хэрэгтэ ехэ анхарал табигдаха байна.

Институдые дүүргэжэ гараашад колхозой үйлэдбэриин эмхидхэлгэ ба экономикые үшөөл бага мэдэхэ байна гэжэ дүй дүршэл харуулна. Энэ дутагдалые усадхахын тулада агрономууд, зоотехнигүүд болон ветеринарна врачуудые хүдөө ажахые, илангаяа колхозой экономикые һайнаар мэдэхэ болгохо талаар хүдэлмэри шангадхагдаха байна. Һуралсалай хүдэлмэриин бүхы формонууд энэ эрилтэнүүдые дүүргэлгэдэ зорюулагдаха юм. Колхозой үйлэдбэриин зорилгонуудые шиидхэхэ бүхы түрүү арга методүүдэй бүхы талаһаа гүнзэгыгөөр шудалагдаһанай һүүлээр тусхайта дисциплинэнүүдээр лекцинүүд уншагдаха байна. Институдай бэлэдхэхэ мэргэжэлтэдэй үйлэдбэритэй түргэн танилсахынь, советскэ наукын ба түрүү дүй дүршэлэй бүхы туйлалтануудые үйлэдбэридэ эсэшэ сусашагүйгөөр нэбтэрүүлэгшэд болохынь тулада студентнэрэй үйлэдбэриин һуралсал һайжаруулагдаха юм.

Институдай һуралсалай-туршалгын ажахын хүдэлмэри хадаа студентнэрэй үйлэдбэриин һуралсалые һайжаруулха хэрэгтэ зорюулагданхай. Һуралсалай-туршалгын ажахын хүдэлмэри илангаяа малажалай талаар һүүлэй жэлнүүдтэ зарим тэды һайжараа. Эбэртэ бодо малай тоо толгой олошорһон, үүлтэрынь һайжарһан байна.

Һуралсалай ажахыда малажал үсхэбэрилгые, овощь ба хартаабха тарилгые саашадань һайжаруулга хадаа һуралсалай практикын үедэ студентнэрые зүбөөр эмхидхэгдэһэн, механизированнэ үйлэдбэриин условидо хүдэлмэрилжэ һургаха, тэдэниие иимэ үйлэдбэридэ хүдэлмэрилжэ шадахаар дүршэлтэй болгохо байна.

Научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэри институдай ажал-ябуулгын таһаршагүй хубинь болоно. Тэрээнгүйгөөр һайнаар зааха научно-теоретическэ хэмжээн туйлагдахагүй байна. Энэ талаар үнгэрөөшэ жэлнүүдтэ институт зарим тэды амжалтануудые туйлаһан байгаа. Доцент В. Р. Филипповэй докторско диссертаци, М. Н. Богдановай, П. И. Малахиновай кандидатска диссертационно зохёолнууд һайн сэгнэлтэнүүдые абаа. Забайкалиин үбэлэй шэрүүн хүйтэн условидо хэрэглэгдэхэ автоматическа уһалууриин системые зохёожо, нүхэр И. Н. Нурминский научнашье, практическашье талаараа шухала хүдэлмэри хэһэн байна. Доцентнүүд И. А. Спирюхов, В. Я. Суетин гэгшэд научна ба практическа талаараа шухала темэнүүдые амжалтатайгаар зохёожо байна.

Гэбэшье, институдай хүдэлмэридэ горьтойхон дутагдалнууд бии байна. Наукын ба үйлэдбэриин шухала зорилгонуудтай холбоогүй тематика шэлэжэ абаха гү, али диссертаци бэшэжэ дүүргэлгын болзорнуудые удааруулха, шэнжэлэлгын хүдэлмэреэр олдоһон үри дүнгүүдые практикада һулаар нэбтэрүүлхэ гэхэ мэтын гол дутагдалнууд манай хүдэлмэридэ бии юм.

Наукын үмэнэ КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй табиһан зорилгонуудые хараадаа абажа, институдай хүдэлмэрилэгшэд 1954 онойнгоо шэнжэлгын түсэбүүдые шэнээр хаража үзэбэ.

Республикын ниитын малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ замые зохёолго хадаа хэгдэхэ хүдэлмэриин гол проблемэ болоно. Энэ проблемэтэй холбоотой олон асуудалнуудые шиидхэлгэдэ, 1954 ондо 8 кафедранудай 17 научна хүдэлмэрилэгшэд хабаадаха юм. Бурят-Монголой эбэртэ бодо малые һайжаруулха, тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада байлгажа тэнжээхэ аргые саашаданшье шэнжэлэн үзэхэ ба энэ аргые колхозуудта нэбтэрүүлхэ, мүн ашаг шэмэ ехээр үгэдэг нарин ба нарибтар нооһотой племенной хонидые бии болгохо талаар малажалай кафедра (доцент М. Н. Балков, хүдөө ажахын наукануудай кандидат С. М. Пономарев, Р. П. Пилданов ба бусад) хүдэлмэрилжэ байна.

Республикын сабшалангай үбһэ ногоо эрид һайжаруулха аргануудые тэжээл үйлэдбэрилгын кафедра (А. Г. Давыдов, А. Л. Минина ба бусад) 1954 ондо бэдэржэ эхилхэ байна. Хүдөө ажахын наукануудай кандидат А. А. Александрова Бурят-Монголой условидо тааруулан һаамхай үнеэдые эдеэлүүлхэ рацион зохёохо юм. Ветеринарна кафедрын бүлэг мэргэжэлтэд искусственнаар үрэжүүлхэ, ехэ малай һубайралгатай тэмсэхэ асуудалнуудаар шэнжэлгэ хэхэ байна.

Ветеринарна кафедрануудай хүдэлмэрилэгшэдэй гол хубинь республикын колхозуудай ниитын малажалые халдабарита ба инфекционно үбшэнүүдһээ хамгаалха проблемые зохёолгодо хабаадалсажа эхилхэ. Шэнжэлэгдэхэеэ түсэблэгдэжэ байгаа бүхы проблемэнүүдэй ба темэнүүдэй онсо илгаань юуб гэхэдэ, эдэ бүгэдэ колхозуудай үйлэдбэриин условидо дүүргэгдэхэ байна. Ажахые хүтэлбэрилхэ түрүү аргые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэдэ практическа туһаламжа хүргэхэ гээшэ наукын хүдэлмэрилэгшэдэй хүндэтэ уялга болоно. Үнгэрөөшэ жэлнүүдэйнгээ дүй дүршэлые баримталан, мүн бии байгаа дутуу дундануудаа хараада абажа, институдай научна хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив колхозуудтай хододоо барисаатай байха гэжэ шиидхэбэ. Бүхы кафедрануудай хүдэлмэрилэгшэд энэ хүдэлмэридэ хабаадалсаха байна.

Зооветеринарна институдай хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив хадаа хүдөө ажахын эрдэмтэй мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ талаар, научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэриие дээшэлүүлхэ ба научна хүдэлмэреэ үйлэдбэритэй нигтаар барисаатай болгохо талаар ямар ехэ харюусалгатай байһанаа гүнзэгыгөөр мэдэржэ, хүдэлмэридөө байһан дутагдалнуудые усадхаад, институдайнгаа бүхы хүдэлмэриие хүдөө ажахын институдуудай урда парти, правительствын табяад байһан зорилгонуудай хэмжээндэ үргэхын түлөө бүхы хэмжээнүүдые абажа байна.

М. Балков, Бурят-Монголой зооветеринарна институдай директорые һуралсалай ба научна хүдэлмэриин талаар орлогшо.

А. Давыдов, институдай тэжээл үйлэдбэрилгын кафедрые даагша.

США-гэй президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэдэ Советскэ Правительствын хэһэн мэдүүлгэ тушаа мэдээсэлнүүд

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 23. (ТАСС). США-гэй президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ тушаа Советскэ правительствын мэдүүлгэ хэблэлэй ба тусхай түлөөлэгшэдэй олон тоото ехэ шэнжэлэлгэ үүдхэжэ, Америкэдэ ехээр һонирхогдоо. Энэ мэдүүлгэ соогоо Советскэ правительство Эйзенхауэрэй хэһэн дурадхал тушаа нюуса гү, али дипломатическа хэлсээнүүдтэ хабаадахаар бэлэн байһан тухайгаа мэдүүлһэн, атомна дайнай аюулые болюулха, уласхоорондын түгшүүрилые багадхаха ябадал зайлашагүй гэһэн шэнэ дурадхал табиһан байна. Энэ хадаа атомна, водородно ба хүнүүдые олоорнь хюдалгын бусад буу зэбсэгүүдые хэрэглэхэгүй гэһэн хэлсээ хэхэ болоно.

США-гэй гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ Сайдэмэй мэдүүлгэ советскэ харюуда түрүүшын анхарал хандуулна. Советскэ мэдүүлгын удхые тойрон гаража, тэрэ хадаа «европейскэ хамгаалгын нэгэдэл» тухай договоры ратификацилха шухала байһан тухай ажаглалта дэмы хэхые оролдоһон байна. Энээниие французска хэблэл буруушаана. Европейскэ хамгаалгын нэгэдэл тухай договоры ратифицировалхэ шухала байһан тушаа гүрэнэй департаментын һанаашалга хадаа Вашингтоной ба Москвагай хоорондо харилсаа тогтоожо магадгүй байһанай урда тээ американска хараа бодолой шухала үеые харуулна гэжэ Франс Пресс агентствын вашингтонско корреспондент заана.

Декабриин 21-дэ гүрэнэй секретарь Даллес мэдүүлгэ хэбэ.

«Өөрынгөө харюу соо Советскэ Союз,—гэжэ тэрэ хэлэбэ,—президентын дурадхалнууд тушаа нюуса гү, али дипломатическа хэлсээнүүдтэ хабаадахаар бэлэн байһанаа мэдүүлнэ. Энэнь манине найдуулна. Тиихэ зуураа, өөрынгөө харюу соо Советскэ Союз атомна зэбсэгэй аюулые зайлуулнагүй гэһэн үндэһөөр президентын дурадхалые шүүмжэлнэ. Советскэ Союзай урдада баримталһан хараа бодол тэрээн соонь тэрэшэлэн тайлбарилагдана».

Удаа тээнь Даллес «президентын дурадхалай удхые Советскэ Союзай ойлгоогүй» хэбэртэйгээр нилээд ехэ шашаг мэдүүлгэ хэһэн байна. Энэ асуудал тушаа «олоной үгэ хэлэлгые буруушаанаб» гэжэ Даллес нэмэн хэлээ.

Советскэ правительствын мэдүүлгые, тэрээн соо хэлэгдэһэн дурадхалые Даллес хазагайруулаа гэжэ тэрэнэй хэлэһэн үгэ харуулна.

Тэдэнэр атомна, водородно ба хүнүүдые олоор хюдалгын бусад буу зэбсэгүүдые хэрэглэхэгүй гэһэн нангин ба үгэ дуугүй уялгые гүрэнүүдэй абаха гэжэ хараалһан СССР-эй дурадхалай удхые тоодо абахагүй гэжэ оролдоно. США-гэй тусхай нюурнууд мүн тиимэ лэ мэдүүлгэ хэдэг байна. Конгрессэй хэдэн олон гэшүүд (тусгаарлабал сенадтахи республиканска партиин политическэ комитедэй түрүүлэгшэ Фергюсон) буу зэбсэгүүдые США-гэй яаралтайгаар бэлэдхэжэ үргэлжэлхые дурадхаба.

Атомна проблемэнүүд тушаа Советскэ Союзтай хэлсээ хэхэ ябадалда «тон урмагүй» зантайгаар хандана гэжэ бусад хүнүүд (жэшээлбэл, зэбсэгтэ хүсэнүүдые эрхилһэн түлөөлэгшэдэй палатын комиссиин түрүүлэгшэ Шорт) мэдүүлбэ. Шорт хадаа атомна ресурснуудые нэгэдүүлхын гү, али Советскэ Союзтай мэдээ андалдан абалсахын урда тээ «союзна инспекторнуудэй бүлэгүүд Россигаар ябаха ородууд хатуу шанга зоригтой байхаар бэлэн гү гэжэ тодорхойлхо ёһотой» гэһэн эрилтые услови болгон табиһан байна. «Нью-Йорк Геральд трибюн» газетэ иимэ байдалай шалтагаан тухай иигэжэ хэлэнэ: «Соведууд хабаадахаяа арсаха байха гэһэн багсаамжалаад, тус түсэб анхан түрүүшээр дурадхагдаа гэжэ зарим хүнүүд хэлэбэ, тиин Соведүүдэй буруушаал бүгэдэниитын һанаа амаруулгын мэдэрэл түрүүлбэ».

«Нью-Йорк Таймс» газетэ Даллесай хэлэһэн үгэнүүдэй ёһоор шашана. Советскэ дурадхал хадаа «иимэ зэбсэгые (тайлбарилан хэлэхэдэ хүнүүдые олоор хюдаха зэбсэг) дары, үгэ дуугүйгөөр хорихо гэһэн советскэ эрилтын миил шэнэ жэшээ» гээшэ гэжэ мэдүүлбэ.

Атомна дайнай аюулые зайлуулха ябадалда Эйзенхауэрэй дурадхалнууд хангалтагүй байна гэжэ заагдаһан Советскэ правительствын мэдүүлгын баримтанууд тухай американска хэблэл дуугай байна.

«Нью-Йорк Таймс» газетэ редакционно статья соогоо иигэжэ мэдүүлнэ:

«...Өөрынгөө аюулгүй байдалые, ажаһуудалые хангаха ябадалда шухала хэрэгтэй найдабаринууд тухай мартаа һаа, мүн тэрээндэ ехээр найдаа һаа, сүлөөтэ юртэмсэ (тус газетэ баруун гүрэнүүдые тиигэжэ нэрлэнэ.—Ред.) советскэ зангада лэ орохо байна».

Юнайтед Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Холбоото Штадууд болбол ООН-до Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ тушаа Советскэ правительствын хэһэн мэдүүлгэ «үнэн сэдьхэлээр» хэгдээ, президент тодорхой бэшэ байна гэжэ Советскэ правительствын мэдүүлгэ соо хэлэгдэһэн үгынгөө хубинуудые тайлбарилха ёһотой гэһэн багсаамжалгые эшэ үндэһэ болгоно гэжэ сенатор Эстес Кефовер (Теннеси штадай демократ) мэдэрбэ.

Гүрэнэй департаментын сотрудннгуудай мэдэрһэнэй ёһоор, Советскэ правительствын мэдүүлгэ «атомна зэбсэгүүдые яаралтайгаар түхеэрхэ ябадалһаа гараха арга бэдэржэ байгаа бүхы дэлхэйдэ угаа ехээр дэмжэгдэхэнь лабтай» гэжэ «Вашингтон пост» газетын дипломатическа шэнжэлэгшэ Роберст дамжуулна.

ЛОНДОН, декабриин 23. (ТАСС). Декабриин 22-то Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министерстводэ болоһон пресс-конференци дээрэ министерствын түлөөлэгшэ иигэжэ мэдээсэбэ: декабриин 8-да США-гэй президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ тушаа Советскэ правительствын мэдүүлгын удхань «шэнжэлэгдэжэ байна, саашадаа тон һайнаар шэнжэлэгдэхэ ёһотой юм».

Иимэ ушарнуудта тэрэнэй тайлбарилта даб дээрэ хэгдэһэн удхашанартай байна гэжэ тэмдэглээд, министерствын түлөөлэгшэ атомна энергиин асуудал тушаа советскэ хараа бодолые дахин харахаяа эшээгүй. Тиихэ зуураа, тэрэ хадаа «эдэ дурадхалнуудые зүбшэн хэлсэхээр бэлэн байһан ябадал тон баяртай событи болоно» гэжэ хэлэбэ.

Буржуазна английска олохон газетэнүүд советскэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэһэн дурадхалые тойрон гаража, тэрэнэй удхые хазагаируулна.

Советскэ правительствын мэдүүлгэ «дууһашагүй арсалдаанда» хүргэжэ байһан хэбэртэйгээр «Манчестер гардиан» газетэ баталан хэлэнэ.

Лондонско дипломатическа нюурнууд хадаа «атомна зэбсэг яаралтайгаар бэлэдхэхэ ябадал хорихо тухай Зүүн ба Баруун зүгэй хоорондо хэлсээ түйлаха ябадалые ехээр найданагүй» гэжэ тоолоно гээд Рейтер агентство дамжуулна.

«Таймс» газетэ атомна зэбсэг хэрэглэхэ ябадалһаа арсаха тухай советскэ дурадхалые буруушаана. Президент Эйзенхауэр «атомна дайнай аюулһаа абарха эрид шанга хэмжээнүүдые хангаха һанаатай» байһан хэбэртэйгээр ямаршье удха баримтагүйгөөр баталан хэлэнэ.

«Дейли экспресс» газетэ «бүхы дэлхэй дээрэ тараһан найдабариин мэдээн гээшэ» гэжэ советскэ мэдүүлгые нэрлэнэ.

«Дейли геральд» газетэ редакционно статья соогоо иигэжэ бэшэнэ:

«Мүнөө тулгардалгын орондо найдабариин бодото гэрэл яларaa. Советскэ Союзай хүтэлбэрилэгшэд хэлсээ хэхые зүбшөөгөөд, хизаарлаагүй. Тэдэнэй бүхы харюунь үнэн зүбөөр соностоно».

ПАРИЖ, декабриин 22. (ТАСС). ООН-до президент Эйзенхауэрэй үгэ хэлэһэн тушаа Советскэ правительствын мэдүүлгэ парижска бүхы хэблэлэй анхарал хандуулба.

СССР-эй правительствын мэдүүлгэ хадаа энэ асуудал тушаа хэлсээ хэхэ гайхамшагта ойлгууламжа болоно гэжэ «Юманите» газетэ тэмдэглэнэ.

РИМ, декабриин 23. (ТАСС). 1953 оной декабриин 8-да США-гэй президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ тушаа Советскэ правительствын мэдүүлгэһээ абаһан баримтануудые итальянска бүхы хэблэл эли газартаа толилбо.

Советскэ правительствын мэдүүлгэ «угаа шухала удхашанартай событи» мүн гээшэ гэжэ «Паэзе» газетэ бэшэнэ.

ПЕКИН, декабриин 23. (ТАСС). Мүнөөдэр бүхы центральна газетэнүүд США-гэй президент Эйзенхауэрэй 1953 оной декабриин 8-да үгэ хэлэлгэтэй дашарамдуулан, Советскэ правительствын хэһэн мэдүүлгые түрүү нюурнуудтаа толилбо.

ВАРШАВА, декабриин 23. (ТАСС). Польско хэблэл 1953 оной декабриин 8-да США-гэй президент Эйзенхауэрэй үгэ хэлэһэнтэй дашарамдуулан Советскэ правительствын мэдүүлгые үргэнөөр шэнжэлэн толилно. «Дэлхэй харюу хүлеэнэ» гэһэн түрүү бэшэг соогоо, «Трибуна Люду» газетэ иигэжэ бэшэнэ:

«Уласхоорондын түгшүүрил һуларуулха ябадалда шэглүүлэгдэһэн ямаршье дурадхалые зүбшэн хэлсэхэеэ оролдожо байгаа. Советскэ правительство хэлсээндэ хабаадахаар бэлэн байһан тухайгаа мэдүүлээ. Өөрынгөө эрид шууд политикые ябуулжа үргэлжэлхынгөө хажуугаар тэрэ хадаа атомна, водородно ба хүнүүдые олоор хюдалгын бусад буу зэбсэгүүдые хэрэглэхэгүй гэһэн уялга гүрэнүүдэй заатагүй даажа абаха гэһэн дурадхал табиба.

Советскэ правительствын мэдүүлгые угаа ехээр һонирхон, дура талархалтайгаар угтажа абаһан дэлхэйн олониитэ энэ мэдүүлгые американска зонхилогшод тэрэшэлэн ойлгожо абаха байха гэжэ хүлеэнэ.

Советскэ правительствын мэдүүлгэ хадаа уласхоорондын угаа шухала удхашанартай документ мүн, тэрэ хадаа дэлхэйн бүхы арадуудта найдабари түрүүлнэ гэжэ «Жице Варшавы» газетэ тэмдэглэнэ.

ПРАГА, декабриин 23. (ТАСС). «Атомна ба водородно зэбсэг хүнүүдтэ эсэргүү хэзээдэшье хэрэглэгдэхэ ёһогүй» гэһэн түрүү бэшэг соогоо, «Руде право» газетэ иигэжэ бэшэнэ:

Хүнүүдые олоорнь хюдалгын буу зэбсэг хэрэглэжэ болохогүй гэһэн уласхоорондын хэлсээ баталха тухай Советскэ правительствын дурадхал эб найрамдалай лагериин арадуудай дура хүсэлдэ бүрин таарана гэжэ эб найрамдалай лагерьһаа абтаһан мэдээсэлнүүд хэлэнэ. Чехословакиин арад СССР-эй правительствын мэдүүлгые угаа ехэ ханалтайгаар угтан абаа. Советскэ Союзай ба арадай демократиин оронуудай арадуудтал адляар, тэрэ хадаа атомна зэбсэг зайлуулхын, уласхоорондын түгшүүрил һуларуулхын ба бата бэхи эб найрамдал бэхижүүлхын тулада али бүхы юумэ хэхээр бэлэн байна.

БУДАПЕШТ, декабриин 23. (ТАСС). Мүнөөдэр венгерскэ бүхы газетэнүүд США-гэй президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ тушаа Советскэ правительствын мэдүүлгэдэ зорюулагдаһан статьянуудые толилбо.

Советскэ правительствын мэдүүлгэ хадаа хүн түрэлтэнэй хуби заяагай түлөө харюусалгын мэдэрэлээр, мүн атомна ба водородно дайнай аюулнуудһаа хүн түрэлтэниие абарха гэһэн һайн һайхан эрмэлзэлгээр нэбтэрэнхэй байна гэжэ «Сабад Неп» газетэ бэшэнэ.

ТИРАНА, декабриин 23. (ТАСС). Албанска телеграфна агентствын дамжуулһанай ёһоор албанска газетэнүүд США-гэй президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэтэй дашарамдуулан Советскэ правительствын хэһэн мэдүүлгын текстые түрүү хуудаһануудтаа толилбо.

СОФИ, декабриин 23. (ТАСС). США-гэй президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ тушаа Советскэ правительствын мэдүүлгые шэнжэлэн «Работническо дело» газетэ иигэжэ мэдээсэнэ:

Арадуудай хоорондын эб найрамдал ба хани барисаае бэхижүүлхэ гэжэ саг үргэлжэ оролдожо байдаг болгарска арад эб найрамдалай хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ Советскэ Союзай хэһэн шэнэ агууехэ оруулалтые, мүн үхэл асарагша атомна ба водородно зэбсэгые хүн түрэлтэндэ эсэргүү хэзээдэшье хэрэглэхэгүйн тулада тэмсэхэ гэһэн тэрэнэй эрид шиидхэбэриие бүрин һайшаана.

УЛАН-БАТОР, декабриин 23. (ТАСС). «Үнэн» газетэ 1953 оной декабриин 8-да США-гэй президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ тушаа Советскэ правительствын хэһэн мэдүүлгын бүрин текстые толилбо.

БУХАРЕСТ, декабриин 23. (ТАСС). США-гэй президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ тушаа Советскэ правительствын мэдүүлгые шэнжэлхэ зуураа, «Скынтейя» газетэ «Хүн түрэлтэнэй ажабайдалай интересүүдые хамгаалхын түлөө» гэһэн түрүү бэшэг соогоо иигэжэ бэшэнэ: бүхы оронуудай олон арбаад миллион хүнүүд энэ гайхамшагта документые угаа ехээр һонирхон угтаба.

БЕРЛИН, декабриин 23. (ТАСС). США-гэй президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ тушаа Советскэ правительствын мэдүүлгэдэ Германска Демократическа Республикын олониитэ бүхы анхаралаа хандуулна. Берлинскэ демократическа бүхы газетэнүүд уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулгада зорюулагдаһан шэнэ үүсхэл мүн гэжэ энэ мэдүүлгые сэгнээд, Советскэ правительствын мэдүүлгые мүнөөдэр шэнжэлэн толилоо.

Румыниин арадай соведүүдтэ болоһон һунгалтын дүнгүүд

БУХАРЕСТ, декабриин 23. (ТАСС). Областной, городской, районно ба хүдөөгэй арадай соведүүдтэ 1953 оной декабриин 20-до болоһон һунгалтын дүнгүүд мүнөөдэр газетэнүүдтэ толилогдобо.

Арадай соведүүдтэ 135.220 депутадууд һунгагдаа. Һунгагдаһан бүхы депутадууд арадай демократиин фронтын кандидадууд гээшэ. Бүхы депутадуудай дундаһаа 24,67 процентнь эхэнэрнүүд, 42,95 процентнь —Румынска хүдэлмэришэнэй партиин гэшүүд ба кандидадууд, 57,05 процентнь партийнабэшэ хүнүүд байна.

Болгариие индустриализацилха хэрэгтэхи шэнэ амжалтануудай жэл

СОФИ, декабриин 22. (ТАСС). 1953 он хадаа Болгариин Арадай Республикые индустриализацилха хэрэгтэ шэнэ ехэ түйлалтануудые харуулжа байһан жэл болоно. Болгариин Арадай Республика социализм байгуулгын замаар амжалтатайгаар ябажа байна. Болгарска хоёрдохи табан жэлэй нэгэдэхи жэл болохо энэ жэлдэ Болгариин ажалшад Советскэ Союзай ба арадай демократиин оронуудай туһаламжатайгаар байгуулагдаһан промышленна хэдэн олон томо объект ашаглажа эхилээ.

Орон доторхи эгээн томо—Росица мүрэн дээрэхи Александр Стамболийскиин нэрэмжэтэ водохранилищиие энэ хабар уһаар дүүргэжэ эхилээ. Тиин, водохранилищи ороогһото ба техническэ культурануудай 16 мянган гектарые зунай сагта уһалаа. Техникын эгээн һайн зэр зэмсэгүүдээр түхеэрэгдэһэн хоёр ехэ машина ашаглалгада оруулагдаа.

Тус ороной хүнгэн промышленность хоёр ехэ предприятинуудаар баяжаба: «Балкан» гэжэ хлопок ээрэлгын фабрика Габрово городто, «Марица» гэжэ хлопок ээрэлгын фабрика Пловдив городто тэрэшэлэн нээгдэбэ.

Репатриацилга тушаа нейтральна комиссиин мэдээсэл

Американска 19 агентнуудые сүүдлэхэеэ байһан тухай

ПЕКИН, декабриин 22. (ТАСС). Кэсонһоо Синьхуа агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, декабриин 16-да репатриацилга тушаа нейтральна комисси хадаа американска талын 19 агентнууд Тонжанниин лагерьтахи корейскэ сэрэгэй 4 пленэйхидые алаһанай түлөө сүүдтэ үгтэхэ юм гэжэ корейско-хитадай талада мэдээсэбэ. Гэмнэгдэһэн хүнүүд № 38 сектортэ алалга хэгдэһэнэй удаадахи үдэртэнь, декабриин 13-да, арестовалагдаа.

Репатриацилга тушаа нейтральна комиссида корейскэ Арадай армиин ба хитад арадай һайндуратанай түлөөлэгшэ генерал Ли Сан Чо гэгшын декабриин 17-до эльгээһэн бэшэг соо, энэ хэрэгтэ тус комиссиин ба индийскэ харуулай сэрэгүүдэй эрид шангаар хандахые, мүн алууршадые хатуу шангаар хэһээхые эрибэ.

Энэ шэнэ алалга хадаа корейскэ ба хитадай пленэйхид чанкайшистска болон лисынмановска агентнуудай зүгһөө шэрүүн шангаар хэһээгдэнэ гэжэ гэршэлнэ гээд генерал Ли Сан Чогой өөрынь хэһэн мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Алалга тухай хэрэг тушаа гэршэнэр байһан корейско-хитадай талын 21 сэрэгэй пленэйхид сэрэгэй бусад пленэйхидһээ таһалдаһан байна. Тэдэнэр бултаараа нютагтаа бусаха тухай гуйлтатайгаар комиссида хандаба. Комиссиин эрхэ түлөөлэлгэ тухай хэлсээнэй условинуудтай зохилдуулан репатриацилга тушаа нейтральна комиссиин зүгһөө тэдэниие шадаал һаа түргөөр гэртэнь бусаахые генерал Ли Сан Чо эрибэ.

Монтевидеогой бүд нэхэгшэдэй амжалта

МОНТЕВИДЕО, декабриин 22. (ТАСС). «Хустисия» газетэ ноябриин эсэстэ эхилһэн Монтевидеогой бүд нэхэдэг предприятинуудай хүдэлмэришэдэй забастовкын дүүрэһэн тухай мэдээсэнэ. Забастовкодо 16 мянган хүн хабаадаа. Бүд нэхэгшэд хадаа салин хүлһэ дээшэлүүлхэ, «Ла Мундиаль» гэжэ бүдэй фабрикын хүдэлмэриһөө гаргагдаһан хүдэлмэришэдые ажалдань оруулха эрилтэ табиба. Эрид зоригтойгоор, эмхитэйгээр тэмсэһэн хүдэлмэришэдэй илалтаар тэрэ забастовконь дүүрэбэ.

Францидахи президентскэ һунгалтанууд тушаа

ПАРИЖ, декабриин 22. (ТАСС). Московско сагаар 17 часта болохо парламентын хоёр палатын заседании декабриин 23-най 12 часта хэхээр хойшолуулагдаа. Мүнөөдэр парламентска элдэб янзын бүлэгүүдэй түлөөлэгшэдэй хоорондо хэлсээнүүд таһаралтагүй хэгдэбэ. Мүнөөнэй правительственна олонхидые бии болгоһон парламентска бүлэгүүдэй түрүүлэгшэдэй зүблөөн дээрэ Ланьелиин орондо шэнэ кандидат бэдэрхэ гэжэ шиидхэгдээ. «Нэгэдэл хангажа» шадаха ажал ябуулагшые парламентска бүлэгүүдэй түрүүлэгшэдэй намда заажа үгөө һаань, өөрынгөө кандидатурые болюулхаар бэлэн байнаб гэжэ Ланьель мэдүүлбэ.

Мүнөөнэй байдал президентын тушаалай түлөө партинуудай хатуу шанга тэмсэл хэжэ байһан тухай, партинуудай дотор зүрилдөөнэй тон ехээр хурсадаһан тухай гэршэлнэ. Мүнөө правительственна олонхид «европейскэ армиие» байгуулха проектдэ яажа хандадаг байһан арсалдаанай ушарһаа олон боложо хубаагдаһан байна.

ПАРИЖ, декабриин 23. (ТАСС). Франс Пресс агентствын дамжуулһанай ёһоор, республикын президентын тушаалда һунгагдаха 11-дэхи турта хоёр кандидатура—Нежлен (социалист) ба далайн саанахи территоринуудай хэрэгүүдые эрхилхэ министр Луи Жакино («дулдыданги бэшэ нюурнуудай»), гэгшэд баллотировалагдаба. Нежлен 372 голос, Жакино—338 голос абаа.

Голосованиин 12-дохи тур болохо байна. Кандидадуудай нэгэншье диилэнхи олонхи голос дахин абаагүй.

12-дохи тур 16 часта (Московско сагаар 18 часта) болохо байна.

ПАРИЖ, декабриин 23. (ТАСС). Нютагай сагаар 16 часта Франциин президентые һунгаха голосованиин 12-дохи тур 18 часта (Московско сагаар 20 час) болохоор хойшолуулагдаа.

Үдэшын хэблэл президентскэ һунгалтануудта баруунай партинуудай тулгардаһан тушаа өөрынгөө дураа гутаһан ябадалые мэдүүлжэ үргэлжэлһөөр.

ПАРИЖ, декабриин 23. (ТАСС). Ланьель Французска республикын президентын тушаалда дэбжүүлэгдэһэн өөрынгөө кандидатура болюулха тухай тусхай соносхобо гэжэ Франс Пресс агентство дамжуулна.

Иранда Пакистанай гадаадын хэрэгүүдэй министрын хэһэн хэлсээнүүд

ПАРИЖ, декабриин 21. (ТАСС). Франс Пресс агентствын тегеранска корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, декабриин 20-до Тегеранда ерэһэн Пакистанай гадаадын хэрэгүүдэй министр Зафрулла-хан хадаа Иранай премьер-министртэй ба гадаадын хэрэгүүдэй министртэй уулзаһан байна.

ТЕГЕРАН, декабриин 22. (ТАСС). Зафрулла-ханай ерэһэн зорилго тушаа хэлэхэ зуураа, «Сияси» газетэ иигэжэ бэшэнэ: Иранай. Турциин ба Пакистанай хоорондо сэрэгэй союз баталха түсэбүүд тухай мэдээсэлнүүдые тусхай хүнүүдэй буруушааһан болобошье, тэдэнэр Тегеранда Зафрулла-ханай ерэлгые ехэ удхашанартай гэжэ харана. Тэдэнэр «Россие тойруулан байгуулагдажа байгаа гэнжые бүри бата болгохын» тула тус пактые баталха бэлэдхэл гээшэ гэжэ тэрэ ерэлгыень харана.

Тегеранда болоһон пресс-конференци дээрэ Зафрулла-хан хадаа тэрэнэй ошолгонь Турциин, Иранай ба Пакистанай составтайгаар сэрэгэй блогые байгуулха проекттэй холбоотой гү гэһэн асуудалда сэхэ харюусахаяа арсаба, гурбан гүрэндэ хамаадаха ушарһаа, энэ асуудалаар өөрынгөө хараа бодол мэдүүлжэ шадахагүй байнаб гэжэ мэдүүлээд хизаарлаба.

БЕЙРУТ, декабриин 22. (ТАСС). «Ан-Нахар» гэжэ ливанска газетын тегеранска корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Иранай гадаадын хэрэгүүдэй министерстводэ дүтэ байгаа нюурнууд хадаа иранска харюусалгата нюурнуудтай хэлсээ хэхэ зуураа, Пакистанай гадаадын хэрэгүүдэй министр дунда восточно союзые байгуулха тухай, Иранай ба Пакистанай хоорондо «Хамгаалгын» договор баталха тухай асуудал табиха шухала гэжэ тоолоно.

Пакистанай гадаадын хэрэгүүдэй министрын Сиридэ ямар зорилгоор ерэһэн тухай ливанска газетэ бэшэнэ

БЕЙРУТ, декабриин 22. (ТАСС). Пакистанай гадаадын хэрэгүүдэй министр Зафрулла-ханай Дамаск ерэһэн тушаа «Ас-Сахафа» гэжэ ливанска газетэ иигэжэ бэшэнэ: «Пакистан, Афганистан, Иран, Турци ба Арабска оронуудай хабаадалгатай восточно союз байгуулха тухай асуудалые Зафрулла-хан Сириин президент ба гадаадын хэрэгүүдэй министр Шишекли гэгшэтэй зүбшэн хэлсэхэ юм гэжэ Дамаскын политическэ хэрэгүүдые эрхилдэг нюурнууд мэдүүлнэ».

Япониие Америкын зүгһөө баалана

ШАНХАЙ, декабриин 21. (ТАСС). США-гэй штабуудай начальнигуудай нэгэдэмэл бүлэгэй түлөөлэгшэ адмирал Рэдфорд, США-гэй гүрэнэй секретариин туһалагша Робертсон ба тэдэниие үдэшэһэн нюурнуудай Токиодо ерэһэн тухай Киодо Цуцин гэжэ японско агентство мэдээсэнэ. Агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор тэдэнэр хадаа Япониие шэнээр зэбсэглэхэ тушаа хэлсээ хэхэ байна.

Мосаддыгые сүүдлэлгэ тушаа

ПАРИЖ, декабриин 22. (ТАСС). Франс Пресс агентствын тегеранска корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр Мосаддык Верховно сүүдтэ зууршалга бариба. Тэрэниие сүүдлэһэн трибунал эрхэгүй байгаа, хуули бусаар байгуулагдаа гэжэ тус зууршалга соогоо мэдүүлбэ.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПОВ.

Мүнөөдэр кино театрнуудта

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — уранһайханай шэнэ фильм **«Слуга двух господ»** (12, 14, 16, 18, 20 ба 22 ч.), киножурнал **«Новости дня»** № 62.

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — уранһайханай венгерскэ шэнэ фильм **«С юным сердцем»** (12, 14, 16, 18, 20 ба 22 ч.), киножурнал **«Советский спорт»** № 10.

«ХРОНИКА» кинотеатрта — **«Встреча на Эльбе»** (12 ч. 30 м., 14 ч. 30 м., 16 ч. 30 м., 18 ч. 30 м. ба 20 ч. 30 м.). **«Тяжелые годы»** (22 ч. 30 м.).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10-17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности — 4-52, мест информации и писем—11-05. Для междугородных переговоров—16.

Н—097

Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.